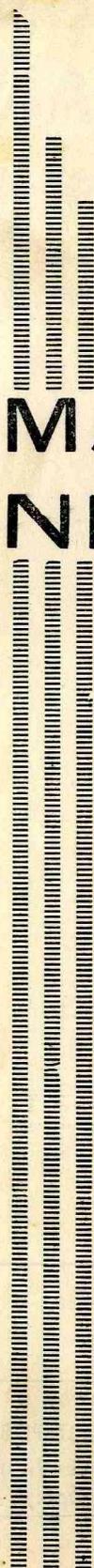

Γ-5
(29)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1936
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 29
ΕΤΟΣ Γ'

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ
ΕΚΔΟΣΗ 1936
ΑΡΙΘΜΟΣ 29

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΤΟΣ Γ.
ΑΡ. ΦΥΛ. 5
ΙΟΥΝΙΟΣ 1936

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

SCERZO

Λησμονημένη μελωδία
σὲ μιὰ μαρμάρινη ἡρεμία
ἀπλὰ ἀντηχεῖ μὲς τὴν ψυχὴ μου.
Στὴν ὥρα αὐτὴ τὴ μυρωμένη
χαρὰ ξανάβρα ξεχασμένη
τῆς λουλουδένιας τῆς ζωῆς μου

Χίμαιρες πλάνες μὲς τὸ δεῖλι
σταίνουν χορὸ στὸ Μαγιαπρίλη
μὲ συντροφιά τὰ δνειρά μου
Πλανόμορφες οἱ χρυσελπίδες
τ' Ἀγῶνα οἱ δροσοσταλίδες
στριφογυρνοῦν ὀλόγυρά μου.

Καὶ βλέπω δράματα δνειροῦ
ἀχνές Νεράϊδες τοῦ ἀπείρου
νὰ ζοῦνε κι' ὕστερα νὰ σβύνουν.
Χρώματα, ἀρώματα στὸ βράδυ
κι' ὕστερα . . . τίποτα . . . σκοτάδι
καὶ κρέπια ποῦ τὴ θλίψη χύνουν.

ΜΥΡΡΑ ΛΟΜ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Ἔτησια Δρ. 40
Ἐξάμηνος » 25
Τρίμηνος » 15

Ἰούνιος 1936
ΟΔΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ 11β
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΕΠΤΡΟΠΗ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 5
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
Ἔτησια Francs Fr. 15
Τὸ φύλλο δραχ. 4

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

N I N A

«Θλιμμένες ψυχές.»

Όταν γιά πρώτη φορά ανέβαινα τό παρθαλάσσιο μονοπάτι πηγαίνοντας στην Άγια-Ειρήνη ήταν ένα φθινοπωρινό δειλινό άπ'τά λίγα. Ό ήλιος κατέβαινε προς τη δύση του μακρρά, μέσα σ' ένα φόντο από χρωματισμένα συννεφάκια μ'άπλότατα χρώματα που σιγά-σιγά διαλυόταν μαζεύοντας τις καλύτερες άχτίδες του. Ένα μελτεμάκι χάραζε στη θάλασσα κυματάκια που έρχονταν τό ένα πίσω άπ' τ'άλλο, λές γιά νά φιλήσουν άπαλά την άκρογιαλιά και νά μουρμουρίσουν στους βράχους κάποια συμφωνία που άνάλογα με κείνα τά αίσθήματα που νοιώθουν κάθε φορά, άλλοτε είνε γλυκειά παιδιάρικη κι'άλλοτε πάλι άγρια, θλιβερή καθώς την κάνουν τά τεράστια κύματα σάν σκάζουν στην κορυφή τους με κάτασπρο άφρό. Ένα μελτεμάκι που σκορπούσε με την άνάλαφρη πνοή του, άρωμα βουνήσιο και με τό μουρμούριμά του μέσ'στη σιγαλιά έμοιαζε τή θεία μυσταγωγία κι' άθελα θύμιζε τούς στίχους του ποιητή.

— Μελτεμάκι τρέχε
— πέλαγα, νησιά . . .

Η δροσούλα διαδεχονταν τή ζέση της μέρας. Είχε σουρουπώσει κι' ή φεγγαρόλουστη φθινοπωρινή νύχτα είχε προβάλλει με τά πρώτα άστέρια που τά παιχνιδιάρικά τους τρικλίσματα καθρεφτίζονταν στο θαλασσινό καθρέπτη.

Ό όρμίσκος της ήταν μιά ειρηνική γωνίτσα της άπέραντης θάλασσας, τις πιο πολλές ώρες της μέρας ήσυχος και βουβός σάν άρχαίος σοφός. Κάτω άπ' τή φωτοπλημμύρα που όλα τάκανε μαγικά μοιράζοντας τό θείο και μυστικόπαθο φώς της έξαιρετικής ώμορφιάς, τό τοπίο έμοιαζε σάν ταμπλώ έξαίσιου καλλιτέχνη. Στο βάθος τό έκκλησάκι με την καμπανούλα του τά λιγοστά δενδράκια, φτωχό, άπλούστατο, μιά χαριτωμένο. Μ' έξη-έφτά στασιδία, τούς άσβετοχρισμένους τοίχους του γυμνούς, τά καντήλια πολύχρωμα κρεμασμένα μπροστά στο τέμπλο, όλα άφιερώματα και μερικά σιδερένια κατάμαυρα μανάλια, ένα μικροσκοπικό παγκάκι κι' άλλο τίποτε. Τό καφεενάκι με τις καρέκλες του άπλωμένες στην άκρη του έρμηκου δρόμου, με τ' άραιότατα κατάλευκα σπιτάκια και τή βαρκούλα του φαροφύλακα που λικνίζονταν σάν κύκνος. Μιά ήσυχία και

ρέμβη βασίλευε στην άκρογιαλιά. Κάθισα σ' ένα τραπεζάκι μοναδικός πελάτης και σημείωνα κάτι στο καρνέμου. όταν με πλησίασε ένας καλοκάγαθος άνθρωπος, ό καφετζής πουταν και φαροφύλακας και φαινόταν κοσμογυρισμένος. Με καλωσώρισε μ' ένα φιλικό χαμόγελο, με σερβίρισε και κάθισε λίγο μακρύτερά μου, εύχαριστημένος που θάλλαζε δυό κουβέντες με κάποιο ξένο, γιατί ξένοι σπάνια σύχναζαν στον έρμηκόν εκείνον όρμίσκο. Τι νά πη κανέννας μ' άνθρώπους που όλη τή μέρα βρίσκονται στο ίδιο μέρος;

Μά σάν είδε ό κύρ-Στέφανος, έτσι τον έλεγαν, πώς έμεινα άδιάφορος κι' έξακολουθούσα νά γράφω και μονάχα τότε, τότε κύτταζα αντίκρυ μου προς τό Σχοινάρι, έχασε την ύπομονή του, και γιά νά πιάζουμε κουβέντα με ρώτησε άπό που έρχόμουν. Τ' άπάντησα άκρες μέσες.

Έπειτα του ζήτησα πληροφορίες γιά αυτά που βλέπαμε άπό κεί που καθόμασταν κι' αυτός πρόθυμα μ' άπαντούσε. Η όμιλία μας ήταν άπλή και φιλική. Ύστερα άπό μισή ώρα, και άφου είπαμε τουτό και κείνο μιά μαυροφορεμένη γρηούλα κατηφόρισε τό μονοπάτι με μιά στάμνα στον ώμο, έφθασε μπρός μας και μάς διέκοψε, μ' ένα καλησπέρισμα.

«Τήν έφαγε τή ζάβαλη τό καταραμένο», μουρμούρισε ό κύρ-Στέφανος σάν ξεμάκρυνε ή γρηά, παίρνοντας ύφος πούδειχνε πώς ό νοός του γύριζε πολλά χρόνια πίσω στη θύμηση κάποιου περιστατικού

— Ποιό κύρ Στέφανε, τον ρώτησα άθελα
— Τό μεταλλείο, μ' άπάντησε με σιγανή φωνή,

Βλέποντας όμως στα μάτια μου άπορία λέει:

— Πώς; δε ξέρεις τήν Ιστορία που άναστάτωσε όλόκληρο τό νησί; Δέν άκουσες γιά τή θλιβερή Ιστορία της όμορφότερης κοπέλλας του νησιού μας, της μακαρίτισσας της Νίνας και του συχωρεμένου του Δημήτρη του μηχανικού; Και σάν άφηρημένος συνέχισε. Έλεγαν πώς σταμάτησαν οι δουλειές του μεταλλείου γιατί σώθηκε τό ύλικό, μά ποιός τ' άκούει αυτά. Πράμα πούγινε άφορμή νά χαθούν δυό ψυχές και νά οβύσουν και δυό τζάκια, καλό δε μπορούσε νά δη. Μέσα στις στοές του τριγυρνά τό στοιχειό του Δημήτρη και δέν άφίνει κανένα νά δουλέψη και άς λένε

ότι θέλουν. Μά άς σου τά πώ με τή σειρά μιά και δόθηκε άφορμή. Στάθηκε λίγο, άναψε τήν πίπα του κύτταξε δυό τρεις φορές προς τό μεταλλείο, συλλογίστηκε λιγάκι, έτσι σάν νάθελε νά θυμηθί καλύτερα και μου διηγήθηκε τήν Ιστορία της Νίνας και του Δημήτρη του μηχανικού που είχε βαθεί άπήχηση μέσα στη ψυχή μου. Μου φαινόταν πώς έσταζαν σταλαματιές φωτιάς στην καρδιά μου, ένω διηγόταν.

— Πάνε χρόνια τώρα που ή Νίνα του κύρ-Παναγή του σφουγγαρά ήταν δέν δεκάξη χρονών κοπέλλα τότε, είχε όλες τις χάρες της ανατολίτικης ξανθής γενιάς. Κάθε κομμάτι του κορμιού της ήταν κι' ένα όμορφο έρωτικό τραγουδι, κι' όλάκερη αυτή αντιπροσώπευε τον έρωτα της λαγγεμένης Άνατολής. Τό χρώμα των ματιών της σάν κάτι ύπερφυσικό, που μόνο αν σμίξουν οι μαβιοί μενεξέδες με κατγάλανα ζουμπούλια και κάτασπρα γιασεμιά θά μπορούσαν νά τό κάμουν. Η έξυπνάδα της ήταν ζωγραφισμένη σ' αυτά τά μάτια. Τά χείλια της έμοιαζαν κεράσια, και δε μπορούσες νά καταλάβης τοτότα ήταν πού κόκκινα ή τά ροδόπλαστα μαγουλά της. Η φωνή της, άγγελική φωνή και στο τραγουδι δέν τήν έφτανε κανέννας άπ' τούς τραγουδιστάδες του νησιού. Καθόταν στα Θερμιά με τον πατέρα της τον κύρ-Παναγή με τά πιασμένα τά ποδάκια που περνούσε τόν καιρό του στο καφεενίο του Μπαρμπα-Μαθιού, μολογώντας τις περιπέτειες του στο Τούντζι και τή Βεργάζη που ταξίδευε γιά σφουγγάρια, και με τή μέρα της τήν κυρά-Λενιώ που στα παληά χρόνια έκανε τή μοιρολογίστρα που στα λείψανα σπάραζε όχι μονάχα καρδιές ανθρώπων, μά κι' αυτά τά βράχια σάν ξεφώνιζε:

— Οι πίκρες κόβουν γόνατα
— Οι λογισμοί γερνούν
— Τσέ γώ που τάχω και τά δυό
— πώς δε με κατελούνε;

— Η Νίνα πλούσια δέν ήταν, μά ούτε και φτωχή, γιατί είχε δικό της σπίτι και τά προικιά της, μά είχε και τήν όμορφιά της και τήν άρχοντιά που έφερνε άπό τούς γονείς της. Ζούσε όπως και οι άλλοι νησιώτες κρατώντας τά παληά που βρήκε άπ' τές περασμένες γενιές. Παληά! Τι κρίμα! σιγά, σιγά τ' άφίνουν κι' έδω τά παληά κι' ακολουθούν τό έθιμα που έχουν στις πολιτείες. Στο μεταξί ή Νίνα μεγάλωνε. Είχαν μακρύνει τά φουστάνια της, τά σκόρπια μαλλιά της μαζεύτηκαν σε κοτσίδες, κι' έπειτα της έκαναν ένα κότσο. Έπί τέλους έγινε δέκα ένηά χρονών. Όλο ώμορφιά, όλόξανθη όπως ήταν με τά ροδομάγουλά της και με καρδιά που φλογίζονταν άπ' τούς άναστεναγμούς. Ηλθε ό καιρός της παντρείας πιά. Τά προξενιά έρχόνταν τό ένα πίσω άπ' τ' άλλο. Θα-

λασσινοί και στεργιανοί από μεγάλα τζάκια παιδιά και με περιουσίες ζητούσαν τή Νίνα του κύρ-Παναγή του σφουγγαρά, ώστόσο αυτή δε γύριζε νά δη κανένα. Αυτή όνειρευόταν πρωτευουσιάνικη ζωή, κι' αυτό προσπαθούσε νά επιτύχη. Γιά τήν άνακαταδεξιάτης όμως και τήν περιφρόνηση πούδειχνε σε τούς νειούς που τή ζητούσαν, όλοι είχαν νά λένε.—Κρυφή άγάπη τρώει τήν καρδιά της Νίνας. Κι' οι τραγουδιστάδες συνταίριασαν ρίμα πούλεγαν με τις τσαμπούνιες. Κάθε Κυριακή και σχόλη δέν άκουεσ παρά:

— Κι' ή μάνα της της μίλαγε άπό τό πα-
[ραθύρι
— Κόρη μου, τί κρυφομίλας μ' αυτόν
[τόν κυνηγό;
— Άν έπλυνες κι' άπόπλυνες στο σπίτι
[νά γυρίσει
— Τόν ξένο και τον κυνηγό νά τόνε
[παρτήσης;
— Έτσι πές μου τό λοιπόν, πώς δε
[παντρολογίσεις;
— Γιατί πουρνό, πουρνό, στη βρύση ά-
[γαπίεσαι;
— Μάννα έπλυνα κι' άπόπλυνα
— στο σπίτι δε γυρνά
— Τόν ξένο και τον κυνηγό δε τόνε πα-
[ρατώ

Κι' ένα άπόβραδο που ανέβαινε ή μάνα της στο χωριό, κεί που περπατούσε έμεινε καρφωμένη στη θέσι της. Κάτω στα χωράφια μέσα στο φώς του φεγγαριού, δίπλα σ' ένα φράχτη, βλέπει τή Νίνα της νά κουβεντιάζη έρωτικάρα με τον τηλεγραφητή της Χώρας. Καταλαβαίνει τώρα τί σουσουρο και τί κουτσομπολιό είχε γίνει. Έκλαψε πολύ ή κακομοίρα, αλλά σάν έφυγε ό τηλεγραφητής κι' ήλθε ό αντικαταστάτης του άρχισε νά τά ξεχνά. Τά χρόνια περνούσαν κι' έμεινε λεύτερη. Η μιά προξενήτρα πήγαινε ή άλλη έφευγε, αλλά λόγο δέν έδινε. Σιγά, σιγά κατάλαβαν όλοι πώς κάποια καινούργια άγάπη της έτρωγε τήν καρδιά. Ηθελε νά ζη τή ζωή της πολιτείας, ζητούσε άντρα γραμματισμένο και τον βρήκε. Ήταν ό Δημήτρησ ό μηχανικός ένα παλληκάρι όμορφο, έργατικό, με περιουσία κι' από μεγάλη οικογένεια πούμενη στον Πειραιά. Ταχτικά τούς έβλεπαν οι χωριανοί τά βράδυ νά περπατούν άγκαλιασμένοι στα μονοπάτια. Καμιά φορά κατέβαιναν κι' έδω πέρα και τήν έβλεπα νά στέκεται μπροστά του δακρυσμένη. Είχε τά χέρια της μεσ' στα δικά του, τό προσωπό της κοντά στο δικό του, και τον χάιδευε με τά μαλλιά της άνάλαφρα, ένω εκείνος άνάπνεε με ήδονή τό μεθυστικό της άρωμα. Και τότε, πότε σκύβοντας περισσότερο κολούσε τά χείλια της στα δικά της και ροφούσε τή γλύκα του φιλιού. Άγαπούσε

μέ ὄλη της τὴν καρδιά καὶ ζητοῦσε νὰ δροσίση τὴ φλόγα της στὰ πολλά φιλιὰ καὶ τὰ δάκρυα. Τόλμησε καὶ τὴ ζήτησε ὁ ἴδιος ἀπ' τοὺς γονιούς της. Κι' ὕστερα ἀπὸ δυὸ μῆνες ἔγιναν τ' ἀρραβωνιάσμα-
τα. Ἡ ἀυλὴ κι' ὁ κήπος τ' ἀρχοντικοῦ εἶ-
χαν γεμίσει ἀπ' τὸ πλῆθος ποὺ τὴν καλο-
τύχιζε. Πῆρε κι ἔδωκε ὁ μπαλλαριστὸς
χορὸς, καὶ τὰ τραγούδια.

- Ἀπόψε λάμπει ὁ οὐρανὸς
- ἀπόψε λάμπουν τὰ στρα
- ἀπόψε ἀρραβωνιάζεται
- ἀητὸς τὴ περιστέρα

“Ὅλοι ἔβλεπαν ἀνοιξιὰτικὴ ἀνατολή, ἀλλ' ἀλλοίμονο πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ φαινομενικὴ εὐτυχία πρόσμενε ὁ Χάρος ἢ καταστροφὴ. Ὁ γάμος ὠρίστηκε τὸ Πάσχα, μὰ ποίος μποροῦσε καὶ μόνο νὰ φαντασθῆ τὴ συμ-
φορὰ ποὺ ἐρχόταν! Ποιὸς θὰ ἔβαζε σὲ νοῦ πῶς ἀντὶ γιὰ χαρὲς θ' ἀντηχοῦσαν σπα-
ραχτικὰ μοιρολόγια ἀπ' τὴν ἴδια τὴν κερά
Λενιώ... Κι' ἕνα δειλινὸ, ποὺ ὁ ἥλιος βα-
σιλεύοντας ἄφινε μιὰ βαθυκόκκινη πένθιμη
ἀντιφεγγιά, ἢ Νίνα καθόταν στὸ παράθυ-
ρο γιὰ ν' ἀποτελειώσῃ ἕνα ἐργόχειρο, βυ-
θισμένη σὲ εὐτυχισμένες σκέψεις ὅταν κά-
ποια στιγμὴ ἀκούει τὴ Ρηνιώ, ποῦ φερνε τὰ
μαντάτα, νὰ φωνάζῃ τὴ μάννα της... Κα-
τεβαίνοντας στὶς στοῦδες τοῦ μεταλλεῖου ὁ
ἄμοιρος ὁ Δημήτρης εὗρισκε τὸ θάνατό
του. Τὶ κακὸ ἔγινε τότε δὲν περιγράφεται,
Ἄποδῶ ἔβλεπε τὴ Νίνα κίτρινη μὲ τὰ
πεντάμορφα κείνα μάτια τὰ ὀρθάνοιχτα
νὰ ξεφωνίζῃ σὰν τρελλή. ἀπὸ κεῖ ἄκουες
μοιρολόγια κι' οἱ κλάψες τῶν γυναικῶν
χαλοῦσαν τὸν κόσμον... Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ
ἢ Νίνα δὲ βάσταξε, σὰν ἔμαθε μάλιστα
τὸ διορισμὸ τοῦ παλῆοῦ τηλεγραφετῆ, τῆς
παλῆς ἀγάπης της, σὲ μιὰ Ἐταιρία στὸ
ἔξωτερικόν.

Τὴν ἔκαμαν περίλυπη. Τῆς ἦταν ἀδύνα-
το νὰ ζῆ πιά μὲ τόση κακοτυχία. Τὴν ἔ-
βλεπε ἀμίλητη στυγνὴ μὲ χαμένο τὸ λο-
γικόν της. Στὴν ἀτελποιά της, μιὰ νύχτα,
εἴκοσι μέρες ὕστερα ἀπὸ τὴ συμφορὰ τοῦ
Δημήτρη της, ἐτοιμάστηκε γιὰ τὴν ἄλλη
ζωή. Μεσ' στὸ δωμάτιό της ἔβαλε τὸ μαγ-
κάλι μὲ ἀνάναυτα ἀκόμα τὰ κάρβουνα
καὶ τὸ πρῶτὴν βρῆκαν νεκρή. Τὸ ἴδιο ἀ-
πόγευμα δυὸ λειψάνα ἔβγαξαν ἀπὸ τὸ
σπίτι τῆς κερά Λενιώ. Τῆς μονάκριβης
της κόρης τῆς ὁμορφώτερης κοπέλλας τοῦ
νησιοῦ, τῆς Νίνας καὶ τοῦ κύρ-Παναγιῆ
τοῦ σφουγγαρά τοῦ ἄντρα της. Δὲ βὰ-
σταξε ἄλλο ὁ ἄμοιρος. Πέθανε σὰν ἄκου-
σε πῶς πάει ἢ Νίνα του. Καὶ τώρα κάθε
ἐσπερινὸ σὰν γέρνει ὁ ἥλιος στὴ δύση του,
ἢ κερά-Λενιώ παίρνει λίγα λουλούδια καὶ
τὰ φέρνει στὸ κοιμητήρι. Τὰ ρίχνει πάνω
στοὺς τάφους καὶ κλαίει τρεῖς ψυχές, μὰ
πιότερο τὴν ὁμορφώτερη κοπέλλα τοῦ νη-
σιοῦ τὴν ἀδικοχαμένη καὶ τὸ Δημήτρη ποὺ

δὲν πρόφτασε, νὰ τὸν φωνάζῃ γαμπρό της.

Δυὸ σπῆτια ἔφαγε τὸ καταραμένο, εἶπε
τελειώνοντας τὴ διήγησή του, ρίχνοντας
ἕνα βλέμμα γεμάτο ἔχθρα πρὸς τὴ διεύ-
θυνση τοῦ μεταλλεῖου....».

Ποῦ νὰ φανταζόμουν ὅταν γιὰ πρώτη
φορὰ κείνο τὸ δειλινὸ ποὺ πῆγα γιὰ νὰ
ἰδῶ τὴν τοποθεσίαν τῆς Ἁγία-Εἰρήνης πῶς
θᾶκουα μιὰ δλόκληρη ἱστορία ἕνα δράμα
γιὰ δυὸ ψυχές τῆς Νίνας καὶ τοῦ Δημή-
τρη καθὼς μοῦ διηγόταν ὁ κύρ-Στέφανος
ὁ φαρφύλακας, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς
ἐνώσῃ παρὰ ὁ θάνατος.

Θὰ ἦταν οἱ δέκα περασμένες, ὅταν σηκώ-
θηκα γιὰ νὰ φύγω. Καληνύχτισα τὸν κύρ-
Στέφανο, καὶ τὸν εὐχαρίστησα γιὰ τὴν ὤ-
μορφη βραδυὰ ποὺ πέρασα κοντά του.
Πῆρα τὸ μονοπάτι γιὰ τὰ Λουτρά μὲ τὴν
ἐντύπωση ἀκόμα τῆς ἱστορίας τῆς Νίνας
τῆς ὁμορφῆς κοπέλλας τοῦ νησιοῦ καὶ τοῦ
Δημήτρη τοῦ μηχανικοῦ.

ΒΑΚΗΣ ΑΤΤΙΚΙΔΗΣ

ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ

Νᾶναι, Θέμου, τὰ τραγούδια τῶν ποιητῶν
τῶν ρωμαντικῶν ποιητῶν λησμονημένων
ποὺ μὲ βρίσκουν στὸ παράθυρο σκυφτὸν
πάνω ἀπὸ βιβλίον παλιόν, κυτρινισμένον;
Θέ μου, ποιά φωνὴ σ' αὐτὸ τὸ στοιχειω-
μένον

οἶκημα μοῦ ψυθιρίζει μὲ καλεῖ,
ἄχ ποῦ μ' ἄφησαν παιδάκι λυπημένον,
ποὺ κουράστηκε νὰ κλαίει ὥρα πολλή...

Νᾶναι βήματα βαρειά, τῶν σκελετῶν
μέσ σ' ἀθέμελο δωμάτιο, μεθυσμένον,
καὶ τὸ τρίξιμο ὅπως τρίξει τῶν ὀστέων,
ψυχρὸ φέρνει μου ἕνα ἀγέρι μουχλιασμένον;
Σφίγγει ὁ τράμος τὰ μηνίγγια μου ὡς
προσμένον

τοὺς ἀνθρώπους μακριὰ ποῦ φυγαν πολὺ,
καὶ μὲ ἔεχασαν παιδάκι λυπημένον,
ποὺ κουράστηκε νὰ κλαίει ὥρα πολλή...

Νᾶναι Θε μου, τῶν ὀνείρων τῶν ρευστῶν,
τὸ κρυστάλλινον καράβι ποὺ ἀναμένον,
κι' ἦλθε ὁ θάνατος στὶς κλίνες τῶν ναυτῶν
καὶ φωνάζουν οἱ ψυχές τῶν πεθαμένων;
Πάντα μόνος μου στὴν κόρη αὐτὴ θὰ μὲνω
κι' ὁ βρυκόλακας κοντά μου θὰ μιλεῖ;
Μ' ἐγκατέλειψαν παιδάκι λυπημένον
ποὺ κουράστηκε νὰ κλαίει ὥρα πολλή...

Φύγαν οἱ ἄνθρωποι κι' ὠχρὰ πολὺ πη-
θαίνον

σὲ μιὰ μόνωση ὄλο νέκτρα, σιωπηλή,
Θέ μου ἀδύναμο παιδάκι, λυπημένον,
ποὺ κουράστηκε νὰ κλαίει ὥρα πολλή.

ΑΡΗΣ ΔΙΚΤΑΙΟΣ
[Κώστας Κρητικός]

ΤΥΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ἡ κυρὰ Μαρία ἢ Κουτσομπόλα

Ξομπλιάστρα, κουσελοῦ, φαρμα-
κομῦτα, κακόγλωσση καὶ κουτσομπό-
λα, ἢ κυρὰ-Κώσταίνα, γύριζε στοὺς
δρόμους καὶ κατηγοροῦσε τοῦ κόσμου
τὶς κοπέλες.

Δὲν ἄφηνε κορίτσι γιὰ κορίτσι ἀ-
κατηγόρητο.

Στὶς στράτες, στὰ ντερσέκια στοὺς
μειντάνηδες, τὰ κουτσομπόλευε.

Δὲν κόταγε κορτσάκι νὰ ξαλε-
γρᾶναι, δὲν κόταγε νὰ γυρίσῃ μάτι
σάντρα :

Τσοῦπ ἢ κυρὰ-Κώσταίνα : Τὰ μά-
θατε γειτόνισσες ; τὸ καὶ τό. Μπᾶ
Χριστὸς καὶ Παναγία (ἔλεγε νὰ δια-
μαρτυρηθῆ καμμιά γειτόνισσα) δὲν
εἶναι ὅπως τὰ λὲς κυρὰ-Μαρία· τί
ψυχὴ θὰ παραδώσῃς. Μ' αὐτὴ τᾶλε-
γε αὐτὴ τᾶκουσε ἢ κυρὰ-Μαρία τὸ
χαβὰ της. Φτύσ' στὸ κόρφο σου (τῆς
λέγανε συχνά) γιατί' ἔχουμε κορίτσα·
εἶδες ποὺ λένε ; μὴ γελᾶς μὴ γελᾶ-
στεῖς μὴ τὰ πάθῃς καὶ τὰ δεῖς.

Ἔ τότε ἦταν ποὺ τὶς ἔστρωνε
μπροστά.

Τὶς ἔπερνε 'πὸ δῶ καὶ τὶς πέταγε
'κεῖ κάτω.

Μπᾶς καὶ θαρρεῖτε (φώναζε) πῶς
εἶναι σὰν τὰ μοῦτρα τοὺς ἢ κόρη
μου ; Πρέπει νὰ πλένουνε τὸ στόμα
τοὺς σὰ θέλουνε νὰ κουβεντιάσουν
τὸ κορίτσι μου αὐτές.

Καὶ νᾶταν παστρικά ἢ προκομέ-
νη της ποῖος ἔσκαζε. Μὰ ἔλα ποὺ
τὴν τράβαγαν στὶς ρεματιές τὰ παλ-
ληκάρια κάθε βράδυ.

Στραβομουτζομὸ εἶχε νὰ δῆ τὰ
χάλια της.

Δὲν ἔβλεπε τὰ ρεζιλίκια ποὺ τῆς
ἔκανε ἢ κόρη της γιὰ νὰ λουφάζει.
'Ἀλλὰ τοῦ ξένου κόσμου ἦταν καρῦ-
δια, κι' ἀκούγονταν καὶ μόνο τὰ δικά
της ἦταν σῦκα.

Σὰν παστρικά—λοιπὸν—καὶ προ-
κομένη καθόταν στὶς αὐλὲς καὶ κου-

κουσοῦρευε.

— Στοῦ τάδε (φώναζε στὴ μιὰ) τὸ
σπίτι ἔπεσ' ἀγριογούρουνο.

— Χμ ! κόρη σοῦ λέει ὁ ἄλλος
ποὺ νὰ τὴν πιάσει κόρυζα (ἔλεγε
στὴν ἄλλη).

— Ποὺ ἔβγαίνει καὶ ποὺ ξεμύτιζε
κορίτσι πρᾶμα νύχτα ὦρα (συμπλή-
ρωνε μετὰ).

Ψαλίδα ἢ γλώσσα της σωστὴ δού-
λευε ἀράδα.

Δὲν προσπαθοῦσε νὰ σκεπάσῃ τὶς
πομπές της, ἢ μουντζουρομένη. Δὲν
καταλάβαινε πῶς ὅτι γέλασε καὶ κο-
ρόϊδευε τὸ δέχονταν καὶ τὸ λουζόταν
ἢ καλὴ σου.

Ἄκόμα, χάλαγε τὶς προξενιές καὶ
τορπίλιζε τὰ συνοικέσια. Ὅπου πά-
ταγε τὸ πόδι της δὲ φύτρωνε ἀρρε-
βῶνα, δὲ βλάστιζε γάμος.

Μαυροπόδαρη τὴν εἶχαν βγάλει.

Σὰν ἄκουε ὅτι γενόταν προξενιά
ἔτρεχε πρώτη καὶ καλλίτερη νὰ τὴ
χαλάσῃ.

Τὸ σκιαχτρο τῶν κοριτσῶν εἶχε
καταστει, τὸ φόβητρο τῶν μανάδων.

Μαλλιά κου βάρια εἶχεκάνει τὸ χω-
ριὸ 'πὸ τὸ λογιὸν της.

Ἔμοιαζε μὲ τοὺς πηγαδάδες : ἔ-
βαζε 'δῶ τὸ δυναμίτη της καὶ πῆ-
γαινε πιὸ πέρα γιὰ νὰ καμαρώσῃ τ'
ἀποτελέσμα της.

Κάποτ' ἀρρεβωνιάστηκε μιὰ μεγα-
λοκοπέλα (ἢ δόλια) μὲ τοῦ χωριοῦ
τὸ δάσκαλο.

Κι' ἦταν ἀνένδοτος (σοῦ λέει) ὁ
γαμπρὸς ὅταν τοῦ πρωτοκάναν λόγο.
Βρὲ καλὲ μου, βρὲ χρυσὲ μου τοῦ
λέγανε ἀδύνατον αὐτὸς.

Εἶναι παχειὰ καὶ γιαιτὸ φαίνεται
μεγάλῃ (τοῦ εἶπανε). Εἶναι μικρὴ καὶ
θὰ σοῦ κἀναι παιδιὰ (τὸν βεβαιώσα-
νε).

Τρομάξανε νὰ τὸν πείσουνε, εἶδα-
νε καὶ πάθανε γιὰ νὰ τὸν κάνουνε

νά πῆ τὸ **ναί**, φαρμάκι φτύσανε ὅσο
νά συγκατατεθῆ.

Σὰν τῶμαθε ἢ κυρά-Κώσταινα ἔ-
σκασ' ἀπ' τὸ κακό της.

Ἔρριξε τὸ μποξά της γρήγορα καὶ
ἀκουλούθησε τὸ δρόμο ποῦφερνε
στοῦ γαμπροῦ τὸ σπίτι.

Καὶ σὰν τὸν βρῆκε μόνο του ἄρ-
χισε μὲ προσποιητὴ χαρὰ νὰ ἐπαι-
νῆ τὴ νύφη.

— Ἔμαθα γυιόκα μου (τοῦ εἶπε)
πῶς ἔκανες μεγάλο ψυχικό. Ἄρ-
ρεβωνιάστηκες μὲ τὴ βαφτιστικιά
μου ἔ; Νὰ ζήσης παιδάκι μου. Μὲ
τὴ τύχη σου μίλησες. Βουνὸ τύχη εἶ-
χες. Παίρνεις κορίτσι ἀνεχτίμητο. Καὶ
μεγαλοπροικοῦσα. Θὰ βγάλῃς τὰ πα-
πούτσα σου καὶ θάμπης μέσα. Μὲ τὸ
γόνατο πατημένα στίς κασέλες τὰ
προικιά.

Χρόνια—τώρα—τὰ ἐτοίμαζε τὸ ἄ-
μοιρο εἶχε ἀπελπιστῆ πιά. Κι' ἂν
πεῖς γιὰ τιμιότητ' ἄλλο τίποτα.

Παίρνεις κορίτσι ἀπὸ μάνας κόρφο.
Σαράντα χρόνια (καὶ τὸ τόνιζε) σα-
ράντα χρόνια μὲς στὴ γειτονιά δὲν
ἀκούστηκε κι' αὐτὸ σὰν κοριτσάκι.
Δὲν τοῦ βγάλαν' ἕνα λόγο.

Κι' ἀπὸ κοντὰ συμπλήρωσε: εἶμαι
νονά της — βλέπεις — καὶ τὰ ξέρω,

— Μὰ εἶναι σαράντα χρόνων;
τραύλισε αὐτός.

— Σαράντα σωστά γυιόκα μου,
μὴν ἀκούσης τὸν κόσμο ἂν σοῦ ποῦν
παρὰ πάντα.

Ὁ παληόκοσμος τὴν τρίχα τριχιά
τὴν κάνουν.

Ἔε κι' ἂν εἶναι κι' ἕνα χρόνο πάρα
πάνω, τί μαυτό;

Ἐσὺ τὴ νοικοκυρωσύνη νὰ κοιτάξης
καὶ τὴ προκοπή.

Σὰν ἔφυγε ἢ γρηά, ἔμεινε ἀποσβω-
λομένος ὁ γαμπρός. Μελέτησε τὸ
πρᾶγμα καλὰ καὶ πῆρε τὴν ἀπόφασιν
νὰ διαλύσῃ τὴν ἀρραβώνα,

— Κι' ἢ νύφη; θὰ ρωτήσετε

— Στολίστηκε κι' ἀπόμεινε.

Μὰ εἶναι ἀναρίθμητα τὰ κατωρθώ-
ματα της κυρά-Μαρίας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΕΓΚΟΥΤΑΣ

ΑΓΩΝΑΣ

Παιδιά της θάλασσας. Ἀπὸ μικροὶ
θρεφτήκανε καὶ γίνανε μεγάλοι στίς
θάλασσένιες ἀμμουδιές. Δὲν εἶχαν
παίξει τὸν κουτσό, οὔτε κοϊνάκια
καὶ σφουρλάκια.

Δὲν γνώριζαν νὰ παίζουνε κρυφτό,
οὔτε γωνίες, κι' ἄλλα τόσα ποῦ παί-
ζουνε τοῦ κόσμου τὰ παιδιά. Οὔτε
νὰ ὑψώνουνε ἀητούς οὔτε καὶ τίπο-
τ' ἄλλο. Παιχνίδι κείνοι εἶχανε τὴ
θάλασσα, τὰ χάρτινα καΐκια, τὸ μά-
ζεμα μικρῶν ψαριῶν, τ' ἀχιβαδομά-
ζεμα, καὶ ὅλο ἴδια.

Ἀπὸ μικροὶ στῆς μάνας τους τίς ἀ-
γκαλιές ἄκουγαν ἱστορίες ποῦ συμ-
βαίνανε, στοὺς πάππους καὶ προσ-
πάππους τους, στὰ ἴδια τους τ' ἀ-
δέρφια, στοὺς ἴδιους τοὺς πατέρες
τους, τοὺς λύκους κείνους ποῦ τὴ
θάλασσα τὴν παίζανε στὰ χέρια.

Τριάντα χρόνια τώρα πιά, τῆς
θάλασσας θρεπτάρια, μεγαλωμένοι
μὲς' στοὺς ἄγριους τοὺς ἀνεμους,
στίς φουσκουμένης θάλασσας τ' ἄγρι-
οκύματα. Ἀλύγιστοι στίς πιὸ τρανές
ὄρμες τοῦ νότου, στὰ πιὸ μεγάλα
οὐρλιαχτὰ τίς ἀγριεμένης θάλασσας,
φιαγμένες ἀπὸ τ' ἀρμυρὸ ἀλάτι, κυ-
ρίαρχος χρόνια τώρα κεῖ στίς προ-
ποντίδας τὰ νερά. Ἀπόγονοι παλλη-
καριῶν ποῦ πέσανε ἡρωϊκά, οὔτε σὲ
πόλεμους καὶ σὲ φωτιές, οὔτε σὰν
ξηριανοὶ γιὰ τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ πα-
γαίνοντας μὲ τίς μεγάλες θαλασσο-
ταραχές, ἐνάντια στὸν ἄγριο βοριά,
στὸν λυσασμένο τὸ χιονιὰ ἐνάντια.
Τὸ σῶμα τους θ' ἀφίνανε νεκρό, θὰ
πνίγανε τὴ βάρκα στὸν ἰδρωτὰ, θὰ
βάφανε τὰ γύρωτους μὲ θύματα πα-
ρὰ αὐτό. Ἦταν μεγάλη προδοσιὰ
στοὺς πάππους καὶ προσπάππους
τους, στὰ ἴδια τους τ' ἀδέρφια,

στοὺς ἴδιους τοὺς πατέρες τους. Ὁ
θάνατος θὰ τοὺς τανε, καλλίτερος
παρὰ αὐτό. «Ἐσὺ τοῦ ἔζη κι' ἔζη τὸ
νερὸ τ' Εὐρίπου ἄγριο ρέμα, μάθε
πῶ μᾶς ὡς ἂν ἐσὺ εἶσαι τρανό,
μεῖς εἴμαστε ἄρτακιανοί, δαμαστὲς
τ' ἄγριοβοριά, τῆς προποντίδας καὶ
τοῦ εὐξείνου, μινάρια θαλασσόλυκοι
καὶ μπρός σου δὲν λυγοῦμε.»

Ἔεεε χόπ.... Ἔεεε.... χόπ. Ἔεεε....
χόπ.....

Μπράβο παιδιά ἴσια παιδιά.....
γιάσας λεβέντες.

Ἔεεε.... χόπ. Ἔεεε.... χόπ. Ἔεεε....
χόπ.

..... Ἐννέα ναυτικοί, ὅλοι λεβέντες.
Πνιγμένοι ὡς τὸ λαϊμὸ μὲ τίς θα-
λασσινές φανέλλες, ἄντρες τρανοί,
μ' ὀλόμαυρο γιαλυστερό μουστάκι
τραβάγαν τὸ κουπί. Κρατάγανε στὸ
χέρι τὸ κουπί, κ' ἕνας στὸν ἄλλον
πλάι ἀμίλητοι καὶ σοβαροί. Τὰ στή-
θια τους φουσκῶναν ρυθμικά, τὰ
χέρια τους κουνιόνταν σὰν μὲ βῆμα
καὶ κάπου κάπου ἀκουγόταν ἡ φωνή.
Μπράβο παιδιάα. ἴσα παιδιάα. ἴσα
καὶ τοὺς.....

Μὰ ὄχι. Κι' ἂν σεῖς δαμάσατε τ'
Εὐξείνου τὰ νερά, ἂν φάγατε ἀρμύ-
ρα μὲ τὴ χουφτα, ἐγὼ μαι τοῦ Εὐ-
ρίπου τὸ νερὸ, εἶμαι τὸ ρέμα ποῦ
μὲ ξαίρει ὁ κόσμος ὅλος, εἶμαι ἡ λύ-
πη καὶ ἀπελπισία τῶν τόσωνε τοῦ
κόσμου τῶν σοφῶν, εἶμαι τοῦ κό-
σμου θαύμασμος ποῦ μπρός μου ὅλοι
λυγᾶνε. Στὸ πείσμα μου δὲν μπόρε-
σε κανεὶς νὰ φέρῃ ζόρι, στὸ ρέμα
μου θαστήκανε πολλὰ μικρὰ καὶ με-
γαλόφτιακτα καράβια».....

Ἔεεε.. χόπ. Ἔεεε... χόπ.. Ἔεε..χόπ..
Μὰ τίποτα.

Ὅλους τοὺς τρόπους ποῦξεραν
τοὺς βάλανε στὴν πράξη μάταια ὄ-
ρες πολλές περάσανε διῶνε τρανῶν
ἀγῶνα.

Οὔτ' ἢ φωνή τους κι' ἢ βρισές,
οὔτε τὰ ὀλόσφιχτα τους μπράτσα
κρατάγανε σὲ ζόρι τὸ κουπί. Παλαί-
ναν μὲ τὴν φύση.

Πολλές φορές περάσανε πῶς πάλι

ΤΟ ΣΥΝΤΡΙΜΜΕΝΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Τὴ σύντριψα τὴ νιά χαρά μου
στίς μυτερόπετρες τοῦ δρόμου,
καὶ τὸν κρατάω τὸν θησαυρὸ μου,
κομμάτια μὲς' τὴν ἀγκαλιά μου.

Σὰ μοῦ τὴν ἔδωσεν ἡ μοῖρα
— ὅμοια ἀκριβὸ μαργαριτάρι—
τῆς ἐκαμάρωνα τὴ χάρη
καὶ τῆς ἐθέριζα τὰ μῦρα.

Μὰ κάποια μέρα ποῦ γυρνοῦσα
στὰ ὠραῖα τοῦ κάμπου μονοπάτια,
μὲ κρυφοκοίταζαν δυὸ μάτια
μὲς' στὰ χαμόκλαδα τὰ πλοῦσα

Μιά τέτοια χάρη ἀγνή σκορποῦσε
τ' ἀκριβοπληρωμένο ἀστέρι,
ποῦ θὰ μοῦ τῶκλεβε τὸ χέρι
τοῦ κλέφτη, ποῦ παραφυλοῦσε.

Τὴν πέταξα μὲ βιάση χάμου
καὶ σὲ συντρίμματα τὴν εἶδα
τὴ χιλιαγαπητὴ μου ἀχτίδα
ποῦ θέρμανε τὴν ἀγκαλιά μου.

Μὰ τὰ κομμάτια της τὰ χίλια
ποῦναι πανέμορφα γιὰ μένα,
θ' ἀφήσουν πάντοτε κλεισμένα
σφιχτά, τῆς ζητιανιάς τὰ χεῖλια.

Κι' εἶμαι γερμένη στὸ χορτάρι
τοῦ ἐξοχικοῦ κι' ἐρήμου δρόμου.
Τὸ συντρίμμενο θησαυρὸ μου
κανένας δὲ θὰ μοῦ τὸν πάρῃ....

ΡΕΝΑ ΛΕΩΝΤΙΔΟΥ

πίσω ἦλθαν..... Εἴσαστε
σεῖς τοῦ πόντου δαμαστὲς μὰ γώ-
μαι τὸ νερὸ τοῦ ἔζη καὶ ἔζη.

Χαλκίς

Γ. Δ. ΤΑΜΒΙΣΚΟΣ

Η ΜΠΟΡΑ ΞΕΣΠΑΣΕ

(Συνέχεια απ' τὸ προηγούμενο)

ΝΟΥΒΕΛΛΑ

Ἄποψε ἡ Νίνα γύριζε μελαγχολική πικραμένη. Σούρνει τὰ γοβάκια της στὶς πλάκες τοῦ δρόμου, ἀργὰ δίχως νὰ βιάζεται καθόλου. Συλλογίζεται τὰ πρωῖνά. Ἀνατριχιάζει ἔτσι καθὼς τῆς ἔρχεται νὰ μπροστά της ἡ σκηνὴ ποὺ γένηκε σπίτι τους. Ὅτι ποὺ πήγαινε νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὸ κρεββάτι, σὰν Ντάκ, Ντάκ, στὴ ξώπορτα. Πετιέται τρομαγμένη, πάει νὰ ἀνοίξῃ. Μπαίνει μὲ βία μέσα ὁ σπιτονοκὸκύρης τους. Ἐνα ἀνθρωπάκι μὲ κόκκινα χοντρά μάγουλα, καὶ γκρίζα ματάκια γιομᾶτα κακία..

— Ἄκουσε τῆς φωνάζει ἑξαλλος, ἦρθα γιὰ τὸ λ)σμὸ τοῦ σπιτιοῦ. Δίχως πολλὰ λόγια—Κυράδες μου—θὰ μὲ πλερώσετε ναι ἢ ὄχι; Ἄκου; νὰ τοῦ χρωστᾶνεξὶ δλόσωστους μῆνες; Ποὺ ματακούστηκε; Οἱ Ξεδιάντροποι... Κάτι κάνει νάπῃ ἡ Νίνα. Μὰ αὐτὸς τὴ κόβει στὴ μέση. Μπήζει τίς φωνές.. Ἡ γειτονιά κι ὄλας στὸ πόδι... Τὰ λεπτά... μουγκρίζει... Ἄλλοιὼς νὰ μαζέψουν τὰ κουρέλια τους καὶ νὰ τοῦ ἀδειάζουν τὴ γωνιά... Τώρα θύμωσε στὰ γεμάτα κ' αὐτῆ. Ὅμως ἔσφιξε τὰ δόντια της γιὰ νὰ μὴν τὸν βρῖση κατάμουτρα. Τὰ μάτια της τρέχανε ὅλη τὴ ὥρα. Σὰν ἔφυγε μπῆκε στὴ συλλογὴ. Μὲ ποιά χρήματα νὰ τὸν πλερώσῃ; Τὶ νὰ τοῦλεγε; Δὲν τοὺς ἔμενεν πιά τίποτα μὸν τὰ ἀσημένια κουταλάκια τῆς μητέρας της. Ἡ καφερὴ ἢ μάννα της τ' ἀγαποῦσε. Κληρονομιά ἀπὸ τὸ σπίτι τους.. καὶ πὼς τᾶκρυβε σὲ μιά σακουλίτσα ποὺ κρεμόντανε πλάι στὰ κονίσματα. Δίσταξε λίγο. Μὰ οὐφ σὲ αἰσθηματισμοὺς θὰ πέσωμε τώρα; Ξεκρέμασε τὴν σακκοῦλα. Ὅμως τὰ χέρια της τρέμανε. Ὑστερα ἀπὸ λίγο ἔμπαινε σ' ἕνα μεγάλο χρυσακάδικο. Ὅτι κι εἶχαν ἀνοίξει. Τὴν ὑποδέχτηκε ὁ καταστηματοῦρχης, μὲ πρισμένα μάτια. Μαχμουρλῆς ἀκόμη ἀπὸ τὸν ὕπνο. Τὰ ξε-

τυλίζει διστακτικά. Ἐκεῖνος τὴ βλέπει μὲ πλάγιο βλέμμα. Παίρνει τὰ κουταλάκια στὰ χέρια του, τὰ κυττᾶ ἀπὸ δῶ, τὰ γυρίζει ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Διαβάζει καὶ τὴν μάρκα Ἐγγλέζικη μὲ κάτι ψιλούλια γραμματάκια στὴν ἄκρη, καὶ στὸ τέλος τὰ δίδει. «Δὲν ἀξίζουν τίποτα; λέει ἐκείνη σασιτισμένη... Ναι ξὸν ἂν τὰ πούλαγε βέβαια μόνον σὰν μέταλλο. Τῆς δίδει ἕνα μικροῦλι ποσὸ κάποιες δραχμές, ἐκεῖ, ποὺ σίγουρα δὲ θὰ τὴν ἔφταναν οὔτε γιὰ δύο νοίκια τους. Ἡ Νίνα ἔφυγε, τράβηξε τὸ δρόμο της μὲ σφιγμένη καρδιά. Ρώτησε κι ἄλλοῦ... Σ' ἄλλα μικρότερα... Παντοῦ τὰ ἴδια. Ἡ τιμὴ ποὺ τῆς λένε ἐξευτελιστική. Ὑστερα πήγε στὸ γραφεῖο. Ὅλη τὴ μέρα βαρειά θλιμμένη. Τώρα καθὼς περπατᾶ τὰ σκέβεται πάλι ὄλα, ὄλα. Ἴσως νὰ μὴν ἔχουν πιά καὶ σπίτι. Ὁ σπιτονοκὸκύρης νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπειλὴν καὶ σὰν ἔφτανε νὰ δῆ τὰ ροῦχα τους ἔξω πεταμένα μεσοστρατίς, κ' ἡ μάννα της μαζεμένη στὴ γωνιά τοῦ δρόμου, ἕνας μπόγος τρύπια κουρέλια κι ἡ ἴδια. Ξαφνικά ἡ καρδιά της ἀρχίζει νὰ κτυπᾶ καὶ νὰ τρέμῃ. Ὅλα τὰ πράματα στένεψαν καὶ θόλωσαν γύρω της..

Τώρα πίσω ἀπὸ τὸν μεγάλο κήπο ἀργὰ καὶ βαρειά χτυπᾶ στὴν ἐκκλησιὰ ἢ καμπάνα τοῦ ἑσπερινοῦ. Ἄρχες ἀνοιξῆς, ἀπὸ τὸ Πάρκο ἔρχόντουσαν ἀρώματα λουλουδιῶν. Ὁ οὐρανὸς θαμπὸς γεμάτος σκοῦρα σύννεφα, μὰ λίγο λίγο οἱ σκιὲς ξεμάκραιναν ἀπλώνουν τὰ μαυρακρόσια τους μ' ἐπισημότητα στὴν πόλι. Κι ὁ μεγάλος δρόμος στὸ φόρτε του. Πύχτρα ὁ κόσμος ἀνεβοκατεβαίνει πάνω κάτω, πάνω κάτω...

Ἄπὸ τίς ἀνοιχτές πόρτες τῶν μαγαζιῶν ξεπούκοναν ἤχοι χαρούμενης μουσικῆς. Κάποιος τὴ φωνάζει ἀπὸ πίσω... «Δεσποινίς Νίνα Χαζεύετε;

Στάθηκε πλάι τῆς ὁ κ' Νίκος. Ἐνα ἄλικο χρῶμα ἄπλωσε τὸ μουτράκι της. Κάτι πάει νὰ πῆ. Ὅχι δὲ χάζευε διόλου. «Μὰ ἐκεῖνος ἔρχεται πολὺ κοντὰ καὶ τὴν καρφώνει μὲ τὰ μάτια του τὰ γιομᾶτα ἀπὸ θερμὴ φλόγα. Ὑστερα μὲ ἐπιδειξίότητα τὴν τραβάει ἀπὸ τὸ χέρι. Ἐλα τῆς λέει τί συλλογίζεσαι; Πᾶμε νὰ σοῦ δώσω ἕνα οὔζο.. Τὸν ἀκολούθησε μ' ἀμίλητη ὑποταγή. Καθίσανε ἐκεῖ κοντὰ. Σ' ἕνα κέντρον πολυτελείας.

Μιά βαρειά μυρωδιὰ μύρας καὶ οὔζου ἀνακατεμένη μὲ τὴν τσιγκίλα τηγανισμένου ψαριοῦ, βάραινε τὸν ἄερα ἕνα γύρω τους. Σκανταλιστικά. Στὰ διπλανά τραπεζάκια. Κυρίες μὲ μεταξωτά, κομψὰ φουστάνια, βαμμένες, Κύριοι φρεσκοξυρισμένοι κουτσόπιναν χαχανίζοντας. Ἡ Νίνα κοίταζε θολά. Πάσκιζε νὰ περάσῃ σουρντίνα στὴν πίκρα της. Ἡ χαρὰ τῶν ἄλλων τῆς ἔφερνε ἕνα παράξενο συναίσθημα.. Παίρνει τὸ γιομᾶτο ποτηράκι ποὺ τῆς ἔδωσε ὁ κ. Νίκος καὶ πίνει μιά γουλιὰ. Ἐκεῖνος εἶχε καθῆσει πολὺ κοντὰ της, μὲ τὸ ἕνα τοῦ πόδι ἀκουμπισμένο στὴν καρέκλα της καὶ τὰ μάτια του ἀπάνω της. Στὰ μαλλιά, τὰ χέρια ἀχόρταστα. Βάλθηκε νὰ τοῦ διηγηθῇ τὸ παθημὰ τους μὲ τὸ σπιτονοκὸκύρη. Ξέρετε; μουρμούρισε. Νά, σήμερα, αὔριο θὰ μᾶς πετάξῃ ἔξω.. Σωστὰ τοῦ χρωστᾶμε ἕξ νοίκια.. Μὲ τὸ δίκιο του. Ἀλλά.. δὲ θὰ μπορούσε νὰ περιμένῃ ἀκόμα λίγο; Καὶ ἡ μητέρα μου ἄρρωστη.. στὸ στρώμα.. μέρους... Μὰ σὲ λίγο σταματᾶ. Ἡ ἀνάσα του τὴν τρομάζει. Ὑστερα ἀπὸ τὸ πρῶτο, τὸ δεύτερο οὔζο πῆρε μονομιᾶς μιά τέτοια γρηγοράδα, καὶ φάνηκαν τὰ μάτια του νὰ γυαλίζουν, καὶ νὰ παίρνουν τὴ ψυχρὴ λάμψι τοῦ ἀτσαλιοῦ. Ἀηδίασε καὶ μονομιᾶς σηκώθηκε ἀποφασιστικά ἀπὸ τὴν καρέκλα της. Μὰ τί; ἀπὸ τὰ τώρα θὰ ἔφυγε, τόσο νωρὶς ἀκόμα γιὰ τὸ σπῆτι! Ναι, νωρὶς μὰ δὲ μπορούσε νὰ γίνῃ ἄλλοιὼς.

Τὸ σπίτι τους πέφτει λίγο μακριὰ καὶ ἡ μητέρα της θὰ τὴν περίμενε βέβαια ἀπὸ ὦρα. Καθὼς ἔφυγε τὰ δόντια της χτύπαγαν. Παράξενο. Καὶ δὲν ἔκανε διόλου κρῦο..

Μὰ... ἀπὸ τότε ὄλα κυλήσανε παράξενα. Ὅταν γύρισε βρῆκε τὴν μάννα της νὰ κάθεται σκυφτὴ στὸ στρώμα. Κακογερασμένη κι ἀδύνατη, μὲ τὰ μισόψαρα μαλλιά κολλημένα στὰ μηλίγκια. Πιὸ κίτρινη ἀπὸ τίς ἄλλες φορές. Τὰ μάτια της πρισμένα. Διηγήθηκε στὴ Νίνα τὸ τί γίνηκε πάλι ἀπόψε. Ἡ φωνὴ της καθὼς τᾶλεγε ἦταν βραχνὴ καὶ κομένη. Ἡρθε ἕνας κλητῆρας τὸ βραδάκι. Τὴ φοβέρισε λέει ὅτι ἂν ὡς αὔριο τὸ μεσημέρι δὲν πλήρωναν θὰ τοὺς ἔδιωχνε μὲ τὸ ζόρι ἢ ἐξουσία. Κ' ὕστερα;... Ναι τοῦ εἶπα ἐγὼ.. Αὔριο τὸ δίχως ἄλλο θὰ πλερώσουμε. Καὶ ὁ ἀνθρωπος τοῦ νόμου ἔφυγε ἡσυχος.

Ἡ γριά βάλθηκε ξανά νὰ κλαίῃ... Γιατί νὰ μὴν πήγαινε κ' αὐτὴ μαζὺ μὲ τὸν πατέρα της; Γιατί Θεέ μου; Ἡ Νίνα στὰ λόγια τῆς ἔνοιωσε ἕνα παράξενο ρίγος. Κάτι, σὰ φόβο. Ἄναψε γρήγορα τὴ λάμπα, ἡ καμαροῦλα φώτισε. Τὸ κρεββάτι, ὁ ξεφτυσμένος μπουφές, στὴ γωνίτσα, οἱ καρέκλες ἀραδιασμένες ἕνα γύρω, ὄλα τὰ φτωχοπραγματάκια τους σὰ νὰ τὴ κοίταγαν μὲ θλιμμένη συμπάθεια. Ξάπλωσε στὸ κρεββάτι νηστική. Ἡ σκέψη της ἔτρεχε. Τὰ λόγια τῆς μάννας της βαραίνον ἀσήκωτα τὸ κεφάλι της.. Ναι τοῦ εἶπα ἐγὼ αὔριο τὸ δίχως ἄλλο θὰ πληρώσουμε.

Θεέ μου. Μὲ τί; Μὲ τί; Μὲ ποιά χρήματα λοιπὸν; Ἄς μὴν ἔλεγε τίποτα ἢ καφερὴ. Ἄς φύγουμε μακάρι μιά ὦρα ἀρχίτερα. Κι ὕστερα; Πειὸ καλά... Ὅλοτελα στὸ δρόμο. Μὰ ξαφνικά κάτι τῆς μπαίνει στὸ μυαλό. Ἀνατινάσσεται. Τὸ Ταμεῖο τοῦ Γραφείου... Ἐχει τόσα λεπτά κ' ὄλα σχεδὸν στὰ χέρια της. Κάθε μέρα κ' ὅποια ὦρα θελήσει. Ἄν ἔπαιρνε ἀπὸ κεῖ; Κι εἶναι τόσο εὔκολο...

Θεέ μου άρκει νά άπλώση τó χέρι της.. Μόνο νά βρῆ τó κουράγιο καί νά άπλώση τó χέρι της. Άρχίζει μέσα μιά μυστική σιωπηλή πάλη. Ένοιωθε κάτι νά τῆς έναντιώνεται με ένα θανατερό πείσμα. Κάτι άνεξήγητο καί βουβό. Κι' ή ανάγκη ύψωνότανε σκοτεινή, σκληρή, άρπάζει μες τά κρύα δάκτυλά της κείνο τó κάτι καί συμπλεκόντουσαν μαζί σ' ένα φοβερό άγώνα. Κι' ύστερα ; Παίρνει τήν άπόφασι. Έτσι πρέπει νά γίνη εἶπε. Μά θά τó έλεγε βέβαια καθαρά στόν κ. Νίκο, καί πρίν προφθάσει νά καταλάβη εκείνος τίποτα. Νά βρεθήκαμε σέ δύσκολη θέσι. Δέ θά μπορούσε νά γίνη κι' άλλοιώς. Έ ή ανάγκη. Δέν είμαι κλέφτρα. Στάθηκε καλός μαζί τους πάντα. Έ ; θά καταλάβη καί τώρα. Τó κάτω κάτω ἔς τά κράταγε άπ' τó μισθό της. Τó πρῶτῃ φεύγει. Ό ούρανός συννεφιασμένος. Κάμποσες στάλες βροχῆς τῆς μουσκέψανε τó πρόσωπο. Δέν ένοιωθε τίποτα. Μιά μυστική τρεμούλα τῆς τάραζε τó κορμί. Στό γραφεῖο κανείς άκόμα. Έρμηιά. Μπήκε μέσα άργά, σάν ύπνωτισμένη άνοιξε μ' ένα μικρούλι κλειδάκι τó Ταμεῖο, μέτρησε τρεῖς χιλιάδες, τά χέρια της τρέμανε ὅλη εκείνη τήν ὠρα...

Πέρασε καιρός. Τώρα είναι γαλήνη στό σπίτι τῆς Νίνας. Τά νοίκια πληρώθηκαν, καί δέν ύπάρχει πιά φόβος νά πεταχτοῦν ἔξω, στό δρόμο.

Μά από τότε ό κ. προϊστάμενος ἔχει γίνει άλλιοιώτικος μαζί της. Νά τά ξαίρει ὅλα. Τό βραδάκι εκείνης τῆς ἡμέρας τοῦ τά εἶπε ή Νίνα. Έτρεμε σύγκορμη, μά ή ματιά της εἶταν ἡμερη καί κλαμένη. Αὐτός τήν άκουγε. Στήν άρχή ξαφνιασμένος, καί ύστερα σάν νά μήν τοῦκαναν έντύπωσι τά λόγια της. Νά θυμώση; Μπᾶ, καθόλου. Μάλιστα ποῦ είναι πρόθυμος νά τῆς δώσει κι' ό ἴδιος χρήματα άν τῆς κάνουν άκόμα άνάγκη. Κι' οὔτε νά τοῦ μεταπῆ πιά γιά εκείνα... Τά άλλα... Όμως ὅσο περνᾶνε οἱ μέρες τῆς φαίρνεται καί

πιό παράξενα. Σάν άφέντης πού ἔχει πάνω της, άναμφισβήτητα δικαιώματα. Ότι καί νάκανε τά μάτια του στηλωμένα άπάνω της. Δυό μάτια κολασμένα. γιομάτα φλόγα κι' επιθυμία. Ένα βραδάκι ἔρχεται άπ' ἔξω ξαναμένος. Πετᾶει βιαστικά στή κρεμάστρα τó πανοφώρι του, τó κασκόλ, ύστερα ζυγώνει κοντά στή μηχανή πού ἔγραφε ή Νίνα. Θά τῆς ύπαγόρευε, λέει, κάτι. Έτσι καθώς τή πλησίαζε τά κρεμαστά μάγουλα τρεμουλιάζανε. Έ ή άνάσα του ἔβγαίνε βαριά άνακατωμένη με τή βώχα κρασιού. Ήταν κατακόκκινος. Παραμορφωμένος. Δέ θά τή γλυτώσω σκεβότανε με τρόμο ή Νίνα. Έ ή καρδιά της άρχίζει νά χτυπά. Τήν πιάνει ένα σύγκρυσό κι' ένας παράξενος φόβος. Έ άχι ποτέ. Τόν συχαινότανε τώρα. Στή τρομάρα της, φωνάζει τó μικρό τῆς ὑπηρεσίας. τοῦ παραγγέλνει ένα ζεστό, πραγματικά άπό τά χτές εἶχε δαιμονισμένο συνάχι. Σάν ἔφυγε τó παιδι ό κ. Νίκος πλησιάζει άκόμα κοντίτερα. Κάνει νά τῆς άρπάση τά χέρια της αλλά μετανοιώνει καί τῆς λέει... Άκουσε μικρούλα μου θά σέ περιμένω άπόψε σά σκολάσεις σπίτι μου. Κάθομαι μόνος. Δέν ύπάρχει φόβος νά σέ δῆ κανέναν. Θά περάσω με λίγη ὠρα μαζί, έντελῶς οἱ δυό μας. Τί λές ; Έ ή Νίνα τόν κύτταγε μ' άνοιχτά μάτια. Κατάπληχτη. Κι' εκείνος χαμογέλασε. Έλα τῆς λέει μην μοῦ κανεις τήν άθῶα. Δέν θά ναι δά καί ή πρώτη σου... σήμερα, ὅλα τά κορίτσια τῆς ἡλικίας σου... ποιά λίγο, ποιά πολύ... καίκαλά τó κάνουν.. Στή ζωῆ πρέπει νά μαστε ὑποχωρητικοί. Άλλοιώς, ή γῆ τρέμει στά πόδια μας... Χμ ! Έ αν ἡξαιρες πόσες άλλες ἦσαν πολύ πιό πρόθυμες ; Καί δίχως νά χουν ὅλα αὐτά πού βαραίνουν ἔσένα. Τώρα με μιά πλάγια χειρονομία τῆς ἔδειχνε τó Ταμεῖο. Μιλᾶ αὐτή. Περάσανε λίγες στιγμές ἔτσι. Άχάριστη τῆς φωνάζει, ξαναμένος αὐτή τῆ φορά. (Άκολουθεῖ)

Μ. ΜΗΛΟΛΙΔΑΚΗ

Εἴκοσι ὀλόκληρες χιλιάδες

Πυργάκι λέγανε τó χωριό. Καί τούγλυφαν τῆς άκρες του τά γαλανά νερά κάποιος λιμνούλας. Ίδιος ξαπλωτός, μεγάλος καθρέπτης ἦτανε τά νερά της γιά τά σπίτια του, π' άνταματᾶ με τó γαλάζιο θλόο παιγνιδίζανε ὄλημερίς άπάνου της.

Φτωχοί οἱ κάτοικοί του, μά εἶχανε καί μερικοί τόν τρόπο τους, πού οἱ άλλοι με κάποιο φθόνο τοῦς κοιτούσανε.

Άπάνουθε άπό τσ' ανθρώπους «ένας Θεός ἦτανε» μά δέν ἦτανε ένας καί γιά ὄλους. Σ' ὄλο τó χωριό ποιός λίγο ποιός πολυ νοιώθαμε τή στέρησι, μοναχά ό Νικολιός ό Δαύκαλης, ό γυός τῆς Πέτραϊνας τῆς χήρας δέν τήν ένιωθε.

Λένε πολλοί πῶς τόν καιρό πού ἦτανε αἰχμάλωτος στό Τούρκικο, κάτι ὑπέφερε, ένιωσε τά φτερούγια τῆς πείνας καί τῆς δυστυχίας νά πλανιῶνται γύρωθῆ του, μά δέν τήν αἰθάνθηκε καλά, γιά νά μερέψη τώρα πού γύρισε στό χωριό του.

Ίδιος, ή μάνα του, άσπλαχνος καί τσιγκούνης, ποτέ δέν πόνεσε κανένα, ποτέ δέν κάνανε χάρη σέ φτωχό χωριανό τους.

Δουλιά τά χέρια του δέν ξέρανε, ἔπερνε ανθρώπους γιά τά κτήματά του καί τοῦ δούλευαν γιά ένα κομμάτι ψωμί καί κείνος με τó ντουφέκι στή πλάτι γύρναε καί κυνηγοῦσε. Άλλοι ὅμως θέλανε νά ποῦνε πῶς κυνηγοῦσε κάποια χωριανιά του. Μιά κοπέλλα φτωχιά, πάμφτωχια καί άπροστάτευτη. Μοναχά μιά γρηά μάνα εἶχε.

Κακόμοιρο κοροῖδο κορίτσι, πού τόν πίστεψες τόν άκαμάτη, Λυπόντανε τήν κοπέλλα οἱ γειτόνισές της στό κάθε πέρασμά του άπό τó σπήι της.

Μά ό Νικολιός πάντα ἴσιος σάν κυπαρίσι με τó μουστάκι του καλοστριμμένο δίχως στενοχώρια καί άδιάφορος γιά τά ψυθυρίσματα τοῦ γυναικῶνε πέρναγε άπό τó σπίτι της άφοῦ πρῶτα ἔρριχνε τή ματιά του στό παράθυρο της γιομάτο νόημα καί θυμῆσι γιά τó μέρος ποῦιτανε άπό ψές ν' άνταμῶθοῦνε. Καί ύστερα βέβαιος πιά πῶς θάρθη ή Ρηνοῦλα στό στέπι τους γυρνοπερπάταγε νά φτάξη μιά ὠρα άρχίτερα στό μέρος πού θά ὠρεχνότανε άκόμα μιά φορά τά θέλγητρά της.

Κι' ή Ρηνοῦλα κατόπιν άπό δαύτονε πῆγαινε στό μέρος πού τήν καρτέραγε, γιάτι τοῦχε πιστέψει τά γλυκόλογά του, πῶς θά τήν ἔκανε άφέντα τοῦ χωριού καί θά τήν ζηλεύανε ὄλες γιά τή τύχη της.

Έτσι ό Νικολιός κάθε πουρνό, κάθε στιγμή καί ὠρα ἦθελε τρύγαγε τῆς Ρηνοῦλας τοῦς γλυκοῦς χυμούς πού στάζα-

νε τά ἄλῆκα χείλη της καί τó μεστωμένο κορμί της

Καῦμένη Ρηνοῦλα;

Πῶς τόν πίστεψες καί τοῦδωσες δίχως σκέψη ὅτι σοῦ γύρευε τó ποταπό ὑποκείμενό του; Θάπρεπε ἴσως νά περιμένες ὡς αὐτή τῆ στιγμή γιά νά νιώσης τῆ μισαρή σκέψη του καί νά μη τοῦδινες ὅτι τοῦδωσες μεθυσμένη άπό τά παχειά του λόγια.

Καῦμένη Ρηνοῦλα! Πόσο άνώφελα τά τωρινά σου παρακάλια.

— Έλα καλέ μου, πές μου πῶς είναι ψέμματα, πῶς ἔτσι μοῦ τά λές, τοῦλεγε ή Ρηνοῦλα ἔπειτα άπό χρόνια πού τῆς εἶχε πῆ ξεκάθαρα πῶς τήν βαρέθηκε. Ξέρεις καλέ μου πόσο σ' άγαπᾶ, γιάτι με τυραννάς;

— Κοπέλλα μου νάσαι λογικιά, εἴκοσι χιλιάδες φράγκα, ὀλόκληρες εἴκοσι χιλιάδες σοῦ δίνω γιά τó ρεζῖλεμά σου «ὅπως μοῦ τó λές».

Στό ξανάκουσμα τῆς ποταπῆς του πρότασης ή Ρηνοῦλα ἔστησε τó κορμί της πιό άγέρωχα, ένῶ τά κατοτσίνουρά της άνοιγόκλειναν θαμπωμένα άπό τó μῖσος της.

Όστε δέν με λυπάσαι σκύλας γέννημα καί λύκου άνάθεμα; Δέν τᾶχω άνάγκη τά λεφτά σου δέν πουλήθηκα γιά λεφτά, κατάλαβέτο.

— Ά! καί τί φταίω γᾶ κοπέλλα μου, τó γοῦστο μας κάναμε καί οἱ δυό μας καί πληρώνω, πληρώνω τόσο καλά, ἔτσι πού νά μπορέσης νά παντρεφῆς τόν καλλίτερο. Ποιά άλλη χωριανή μας ἔχει τόση προίκα; Ύστερα πῶς καιρός κάμποσος, γίνηκε χειμῶνας καί τά δένδρα ἔχρσοῦσανε στό φύσημα τ' άγέρα, εἶχε ξεχαστεῖ ή άγάπη τους, ἔλες κι' ό πόνος τῆς Ρηνοῦλας εἶχε σβῶσει

Μά δέν ἔσβυσε ὄλοτελα

* *

Στό δρόμο κυλοῦνε νερά καί τρέχουνε ν' άνταμῶθοῦνε με τῆς λιμνούλας, πού τά δέχεται στοργικά σάν παιδιά της πού τά καρτέραγε. Εἶχε βρέξει κι' ή βροχοσταλίδες στάζανε άκόμα άπό τίς στέγες τοῦ σπιτιῶνε.

— Τσάφ—Τσάφ! Τικ πέφτανε άπό τίς άψηλές ρονιές τους. Καί τά παραθυρογυαλιά θαμπωτά καί κείνα άπό τῆ μέσα άχνα, ἴδια θαμπάδα τοῦρανοῦ.

— Ένα μήνα, ένα ὀλόκληρο μήνα φίλε μου είμαι, ὡς τά σήμερα στό κρεβάτι, ἔλεγε σέ κάποιον φίλο του άπό ἔξω χωριό ποῦρτε νά τόν δῆ ό Νικολιός.

— Περιμένες άπ' αὐτό τó παληκοκόριτσο

νά με πιστολίση; Εύτυχως πού δέν ήτανε τίποτα σοβαρό, αὐτὴ θά νόμισε πῶς με σκότωσε καὶ πιστολίθηκε ὕστερα μοναχὴ τῆς. Ποιὸς τῆς φταίει; Ἐγὼ τῆς εἶπα νά τὴν ἀποκαταστήσω, κείνη προτίμησε τὸ θάνατο, καλᾶνε τώρα.

Κι' ἦρτε τὸ καλοκαίρι χαρὰ τοῦ γεωργοῦ, θέρισμα ἀλώνισμα, τρύγος μάζωμα τοῦ κόπου τοῦ γιανοῦ χρόνου.

Ἔστερα καὶ ἡ μάννα τοῦ Νικολιοῦ μάζωνε τὸ δικό της βίος. Ὁ Νικολιὸς στὸ κρεββάτι ἀκόμα δέν τᾶρχησε, ἡ πιστολιὰ τῆς Ῥηνοῦλας τὸν ἔκαμε παράλυτο. Ὡστόσο τὸ πρῶμα του λιγότευε, γιατί ἡ ἀρρώστεια του τὸν ξεπαράδιασε καὶ ἔβαλε χέρι νά πουλᾶ τὰ χτήματά του, δέν τοῦ μείνε παρά ὁ κάμπος πού τὸν φύτευε καλαμπόκια.

Τώρα οἱ χωριανοὶ του πολλές φορές πῆγαναν καὶ τοῦ κράταγαν συντροφιά στῆς ἀτέλειωτες ὄρες τοῦ κρεββατόματός του.

Κι' ἐρχότανε ἡ ὥρα γιὰ τὸ ξεφλούδισμα τοῦ καλαμποκιοῦ· φώναζε τότε κάμποσα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ νά τὸν βοηθήσουμε, λέγοντάς τους σινάμα καλαμπούρια καὶ ἱστορίες τῆς αἰχμαλωσίας του.

— Ἄντε μωρέ! πᾶρτα χέρια σου γρήγορα, δέν ξεφλούδισες οὔτε τέσσερα. Καὶ σὺ Παῦλο, καὶ Ἄντωνη; Ἄντε γιὰ σᾶς θάξουμε ὕστερα καὶ καλὸ μεζέ. Τὸ λοιπὸν νά δῆτε κατὶ χανουμάκια συνέχιζε τις ἱστορίες του.

Καὶ κάποτε.

— Μάννα! Ἔ μάννα! Ἔλα δῶ, μωρὴ δέν ἀκοῦς;

— Ἔφτασα, κακοθανατισμένο μου, τοῦ λέγε πνιχτὰ νά μὴν τᾶκούση.

— Πᾶρε τὰ κούρβουλά σου καὶ ἔλα χέρι—χέρι.

Κι' ὅταν ρχότανε.

— Νά πᾶρε ἕνα τᾶλληρο γιὰ κρασί καὶ δέκα φράγκα σαρδούνια γιὰ μεζέ καὶ νά ρθῆς ἀμέσως στρίγκλα γιατί τὰ παιδιὰ πεινάσανε.

— Μπᾶ μωρὴ πού νά μὴ σέ βρῆ τὸ βράδυ, πῶς μ' ἔκανες πῶς μ' ἐκατάντησες; Τοῦλεγε τότε κείνη φωναχτὰ.

— Ἀκοῦτε τὴν τὴν παληόγρηνα πῶς τρώγεται καὶ ξέρετε με πέτυχε παράλυτο καὶ μοῦ βαρῆ κάπου-κάπου καμμιὰ ξυλιά. Ἄλλὰ ἔννοια σας καὶ γιὰ σᾶν τὴ πιάνω στὰ χέρια μου τί παθαίνει.

Ἡ ἀγάπη πού εἶχε πρὶν μάννα καὶ παιδι γίνηκε ὄλο μίσος ἀναμεταξύ τους. Ἐκείνος γύρευε νά πουλήσῃ καὶ τὸ κάμπο νά πάῃ στὴ πρωτεύουσα νά κοιταχτῆ καὶ ἡ μάννα δέν τῶθελε

Ἔστερα ἦτανε ὁ Ὀχτώβρης μῆνας· πού περπατούσαμε ἔπειτα ἀπ' ἕνα χρόνο μένα φίλο μου σ' ἕνα στενὸ τῆς πρωτεύουσας, τὸ σκίζαμε στὸ μᾶκρος του ἐνῶ τὸ φεγ-

γὰρι μελάγχολο μᾶς ἔστερνε κάπου-κάπου ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σπίτια τὸ φῶς του.

Σὲ μιὰ στιγμή ὁ φίλος μου καὶ χωριανός μου πού ἀντάμα πηγαίναμε μιούδειξε κάποιον κουλουροπῶλην σὲ μιὰ γωνιά τοῦ δρόμου με τὸ καπέλο χαμηλωμένο βαθεῖα πού νά τοῦ κρύβῃ τὰ μούτρα του.

— Νά μοῦ λή, δέν εἶναι κείνος ὁ Νικολιός; καὶ μιούδειξε τὸν κουλουροπῶλην.

Στρίψαμε καταπάνω του καὶ σταθήκαμε μπροστὰ του. Ἐκεῖνος ἦτονε. Πιάνω ἕνα κουλούρι.

— Πόσα; τὸν ρώτησα.

— Ἐνα φράγκο· μοῦπε δίχως νά σηκώσω τὸ κεφάλι του.

Παίρνω μαζὺ πολλὰ.

— Καὶ τοῦτα πόσα;

Ἐνα, δύο, τρία, δέκα, ἄρχισε καὶ μέτρησε.

— Δέκα φράγκα μοῦ ξαναλέει.

Κι' ὄλο τὸ κοφίνι σου μαζὺ πόσα;

— Μωρὴ σεῖς ἦραστε κακοὶ διαβόλοι, μ' ἀπάντησε τότε, φουρκισμένος καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι του γιὰ νά μείνῃ κατάπληχτος μπρὸς στῆς φάτσες μας.

— Καλῶς τὰ παιδιὰ, τί κάνετε;

— Ἐμεῖς καλὰ, ἐσὺ Νικολιὸ πῶς τὰ περνᾶς τώρα;

— Δόξα τὸ Θεό, κουτσένο λιγάκι, ἀλλὰ περπατᾶω.

Ἄν ἔκουα τὴ μάννα μου νά μὴ πουλοῦσα τὸ κάμπο, ἀκόμα στὸ κρεββάτι θά μούνα.

Θυμᾶσαι τῆς ἱστορίας πού σᾶς ἔλεγα τότε στὰ καλαμπόκια;—μᾶς θύμησε—καὶ τὰ χανουμάκια, πού σᾶς ἔλεα; Ἐ: γιὰ κοιτάχτε, νάτες περνοδιαβαίνουν, δέν τοὺς λέτε καμμιὰ κουβέντα; γιατί, ἐγὼ δέν μπορῶ πιά.

Καλὰ κουλούρια! Ζεστὰ πολὺ ζεστὰ! ἔμπηξε μιὰ φωνή.

— Πᾶνε κείνα τὰ χρόνια, δέν ξαναδιαβαίνουν ἄλλο μᾶς ξανᾶπε.

Χά! Χά! Χά! γέλασε ὕστερα.

Γιὰ τὴ μάννα του γιὰ τὸ χωριὸ μας οὔτε κουβέντα δέν μᾶς ρώτησε.

Φύγαμε ὕστερα ἀφοῦ τὸν χαιρετήσαμε, μὰ στ' αὐτιά μου ἀκόμα βουίζει τὸ τραγικὸ γέλιο του.

ΤΑΣΣΟΣ ΓΑΒΡΗΛΑΤΟΣ

ΤΖΙΝΟΥ ΣΚΑΡΠΑ

Ν Ε Λ Λ Η

ΣΤΗΝ Ε. Γ

Θυμᾶμαι πῶς τὴ χρονιά ἐκείνη, πού ἐγὼ κόντευα πιά νά τελειώσω, εἶχαν πετύχει ἕνα σωρὸ μαθήτριες στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου, κι' ἔτσι ὄλες οἱ Σχολές εἶχαν ἀποκτήσει ἕνα διαρκῶς ἀναθεωρούμενο κόσμο ἀπὸ ὄμορφα κορίτσια, πού συνεχῶς φωνάζανε, γελοῦσανε, κουτσμπολεύανε, ρίχνανε ἕνα σωρὸ προκλητικὲς ματιές κι' εἶχαν ὄλες τὸ χαρακτηριστικὸ ἐκείνου ὕψος, τὸ ζυμωμένο με λίγη ἀφέλεια, πολλὴ χάρη, περισσότερο ἀσύδμητο καὶ κάπως ξαφνιασμένο πού πέρνουμε ὄλο. ὅταν τὰ νειᾶτα εἶναι ἀκόμα ἄγουρα κι' ὅταν συμβαίνουν πράγματα τόσο σημαντικὰ γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Τὶς ἔβλεπες μαζεμένες ἐδῶ κι' ἐκεῖ, πότε κάτω ἀπ' τὶς σκάλες, πότε στοὺς διαδρόμους, πότε στὰ παγκάκια τοῦ κήπου καθισμένες σὲ τολμηρὲς πόζες, πότε ἀκουμπισμένες στὰ γέρικα τσάμια σὲ ὀμάδες, νά λέν, πάντα νά λέν, ἴσως τις ἐντύπωσεις τοὺς, ἴσως τὰ ὄνειρά τους, ἴσως ἀκόμα τοῖς ξέρει τάχα, νά μιλοῦσανε μόνο ἀπὸ μιὰ ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ νά ποῦν, νά κινηθοῦν, σπρωγμένες ἀπ' τὴν ξεχειλισμένη εὐτυχία πού τις ἔζωνε, ἀπ' τὴν ἀόριστη καὶ ἀκαθόριστη αὐτόχρονα διαίσθηση πῶς κάτι ἔσπασε, κάτι καινούργιο πρόβαλλε, εὐχάριστο, ἀνέλπιστο, τοῦ ὁποίου κάθε λεπτό, κάθε στιγμή, ζούσανε ἐντατικά κι' ἀπολάμβαναν τὴν ἡδονὴν του με μιὰ λαχτάρα ποῦχε κατὶ τὸ πρωτόγονο.

Ἐβλεπες τὰ μάτια τους, νά χορεοῦν σ' ἕνα τρελλὸ χορὸ, πού ἄν ἔκανες νά τὸν ἀκολουθήσεις, ζαλιζόσουνε. Ἡ ματιὰ τους ἀεικίνητη καὶ τρομαρὴ εὐλίγιστη, ἔπεφτε γιὰ ἕνα μόνο λεπτό, σὲ κάθε τι πού ἦταν γύρω. Ἐνῶ μιλοῦσανε, ἀνοίγανε τὶς τσάντες τους, τραβοῦσανε με κινήσεις σπασμωδικὲς καὶ ἀτακτες τὸ καθρεπτάκι, τὸ κραγιὸν καὶ με ματιές κλεφτές ἀπ' τὸ τρελλὸ παιχνιδιάσμα, ἀφίνανε μιὰ πορφύρῃ ἀπόχρωση στὰ χεῖλη πού πάλλονταν ἀπὸ μιὰ νευρικὴ ὑπερδιέγερση πού τις συνέιχε ὄλες καθὼς βρεθῆκανε, κάπως ἀπότομα γιὰ πρώτη φορὰ με τὴν ἐλευθερία, ἀνάμεσα σὲ τόσα ἀγόρια, πάνου στὴν ἀνοιχτὴ τῆς σεξουαλικῆς τους ὀριμότητας.

Τὸ Πανεπιστήμιο δέν ἔμοιαζε πιά παρά με μιὰ τεράστια φωλιά, πλημμυρισμένη μ' ἀπειρους νεοσοῦς πού τιτιβίζανε χαρούμενοι. Ἡ φαιδρότης αὐτὴ εἶχε μεταδοθεῖ σὲ ὄλους μας κι' ὄλο τὸ ἴδρυμα, ἀπὸ τὸν Πρύτανι ὡς τὸν τελευταῖο κλητῆρα εἶχε ἀλλάξει ὄψη.

Ἐνα βράδυ, κατέβηκα ἀπ' τὸ ἀναγνωστήριο στὸ Πάρκο, νά ρουφήξω ἕνα τσι-

γάρο καὶ ν' ἀναπνεύσω λίγο ἀέρα. Διάβασα ἀπ' τὶς τρεῖς ἐντατικά, κι' αἰσθανόμουνά τώρα ἕνα γλυκὸ μούδιασμα σ' ὄλο μου τὸ σῶμα. Τὸ μυαλό μου εἶχε σταμητῆσει καὶ δέν μποροῦσα νά σκεφτῶ ἀπολύτως τίποτα. Κανένας ἐξωτερικὸς ἐρεθισμὸς δέν εἶχε ἀπήχηση μέσα μου. Ἀνέπνεα μόνο βαθεῖα τὸ ἄρωμα τῆς νύχτας κι' ἀφινόμενα θεληματικά ν' ἀπολαμβάνω μ' ὄλο μου τὸ εἶναι, τὴν ἡδονικὰ ἐπαφὴ τοῦ σώματός μου με τὸ λίγο ψυχρὸ κι' ὑγρὸ ἀεράκι, πού γλυστροῦσε ἀθόρυβα μέσ' στὴν ἀτμόσφαιρα. Στὴ συνείδησή μου δέν σταματοῦσε καμμιὰ σκέψη κι' ἔβλεπα τὸν ἑαυτό μου, σάν νά εἶχαμε πάψει πιά ν' ἀποτελοῦμε μιὰ ταυτότητα, προβαλλόμενο μπροστὰ μου, με τὰ μάτια ἐνὸς τρίτου, ψυχροῦ καὶ ἀδιάφορου παρατηρητοῦ.

Ἀπὸ πάνω μου τ' ἀπειρο εἶχε μιὰ μουντὴ ἀπόχρωση, χωρὶς καμμιὰ κηλίδα φωτισμοῦ ἀπ' τ' ἀστέρια. Μόνο ἀπὸ μακρυὰ ἐρχότανε μιὰ ἀκαθόριστη βοή, πού τὴ στιγμή ἐκείνη, μέσα στὴ σχεδὸν ἀπόλυτη ἡσυχία πού βασιλευσε σ' ὄλη τὴ γύρω ἔκταση τοῦ Πανεπιστημίου, μοῦ θύμιζε μιὰ πραγματικότητα τόσο λίγο ἐπιθυμητῆ.

Ξαφνικά, μ' ἔβγαλαν ἀπ' αὐτὴ τὴ ρέμβη μου, οἱ χαρακτηριστικοὶ τριγμοὶ πάνω στὴ χοντρὴ ἄμμο, ποῦταν στρωμένη στοὺς διαδρόμους τοῦ πάρκου, ἐνὸς πού βάδιζε ἀργὰ καὶ μετρημένα. Διευθυνόταν πρὸς ἐμέ, κι' ἦλθε καὶ κάθισε στὸ διπλανὸ παγκάκι. Σίγουρα δὲ θά μ' εἶχε ἀντιληφθῆ. Δέν ἦταν ὄμως ἄντρας, παρά γυναίκα. Καὶ μάλιστα μοῦ φάνηκε γνωστὴ. Αὐτὴ ἡ ἐντύπωση ξεπρόβαλλε μέσα μου με μιὰ παράλογη βεβαιότητα, γιατί τὴ στιγμή ἐκείνη, καθὼς ἡ ὥρα ἦτανε πιά προχωρημένη, μᾶς τύλιγε τὸ σκοτάδι προστατευτικά καὶ μόνο ὄπου συνόρευε με τὸ κεντρικὸ κτίριο, γινότανε μιὰ διάλυση φωτὸς καὶ σκοταδιοῦ πού ἄδυνατίζε γρήγορα καθὼς ξεμάκρυνε ἀπ' τὰ παράθυρα. Ἔτσι μπορῶ νά πῶ πῶς περισσότερο τὴν διαίσθανθηκα παρά ἀναγνώρισα πού ἦταν αὐτὴ.

**

Τὴν πρόσεξα γιὰ πρώτη φορὰ, μιὰ ἐξαιρετικὰ ζεστὴ αὐγουστιάτικη μέρα. Ἦμασταν, ὅπως ὄλη τὴ διάρκεια τῶν διακοπῶν, πολὺ λίγοι φοιτητὰι στὸ ἀναγνωστήριο πού διαβάζαμε, οἱ περισσότεροι, ὄλο ἀπὸ ἐπαρχίες, εἶχαν γυρίσει στὶς πατρίδες τους. Μεσ' στὴν ἀπέραντη καὶ ἀχαρῆ ἐκείνη στενόμακρη αἴθουσα, με τὰ τέσσερα γυμνὰ ντουβάρια καὶ τὶς σειρὲς τῶν ἀδειῶν τραπεζῶν, σκορπισμένοι ἀτακτα

σ' όλο τὸ μάκρος τους, ἀποχαυνωμένοι ἀπ' τὴν πολλὴ ζέση, μοιάζαμε μὲ ξεχασμένους λεγεωνάριους σὲ κάποιο ἀλγερινὸ φρούριο μακρυνὸ κι' ἀπρόσιτο.

Εἴχαμε βγαλμένα τὰ σακάκια, μαζέψαμε τὰ μανήκια τῶν ποκαμισιῶν μας, τὶς γραβάτες μας λυτές, καὶ ἀκουμπούσαμε σὲ δυὸ καὶ τρεῖς καρέκλες ὁ καθένας μας ὅσο βολικώτερα μπορούσαμε, βουβοί, μὲ μάτια κούφια, καρφωμένα στ' ἀνοιχτὰ βιβλία. Τίποτα δὲν τάραζε τὴν ἀπονάρκωσή μας. Κανένας ψίθυρος, καμμιὰ μουρμούρα, κανένα χάχανο. Ποῦ οἱ μέρες ποῦ ἦταν γεμάτο, καὶ ποῦ ὅλοι οἱ «συνάδελφοί» πιάνανε ἕνα ἀπ' τὰ μακρὰ τραπέζια τὸ ρίχναμε στὸ κουβεντολόγι, σκαρώνουμε ἕνα σωρὸ ὠραίες φάρσες, κάναμε τουσυχτερὰ πειράγματα καὶ δημιουργούσαμε τέτοια φασαρία μὲ τὶς διαμαρτυρίες τῶν ἄλλων συμφοιτητῶν μας καθὼς κτυποῦσαν τὰ μολύβια τους γιὰ νὰ πάψουν τὰ πνιχτὰ τὰ γέλοια μας, ὥστε ὁ κακόμοιρος ὁ Ἀσβεστάς, ἕνας χοντρός κοιλαρᾶς μὲ γυαλιστερὴ φαλάκρα, ποῦ ἦταν βιβλιοθηκᾶριος, μάταια κοκκίνιζε σάν ἀστακὸς καὶ φούσκωνε σάν κούρκος ἀπ' τὸ θυμὸ καὶ τὸ κακὸ του, τρεῖς καὶ τέσσερις φορές τὴ μέρα, σὰ δὲν μπορούσε νὰ ἐπιβάλλῃ τάξιν κι' ἔβλεπε πὼς οὔτε λογαριάζαμε τὶς ἀπειλές του.

Τώρα ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔμεινε πιά τίποτα, παρὰ μονάχα οἱ κομμένες καὶ βαριές ἀνάσες μας. Μὲ τέτοια ζέση καὶ καθὼς πιά κόντευε τὸ μεσημέρι, τίποτε δὲν πρόελεγε τὸν ξαφνικὸ ἐρχομὸ μίᾶς κοπέλλας ποῦ μῆπκε τόσο ἀπότομα καὶ θορυβώδικα στ' ἀναγνωστήριον.

Ἦταν ἕνα κορίτσι περίπου δέκα ὀχτῶ ἐτῶν. Φοροῦσε μιά πράσινη μπλουζίτσα ἀπὸ μαροκαῖν Πουαντιγιέ, χωρὶς μανίκια, μὲ μεγάλο ντεκολτέ ὡς τὴ γραμμὴ ποῦ χῶριζε τὰ δυὸ μικρὰ τῆς στήθιν, μ' ἕνα μπόϊ καφέ, ἐφαρμοστὸ στὸ σῶμα τῆς ποῦ ἄφινε νὰ φαίνονται ἔντονα οἱ γραμμές ἐνὸς λιγάκι πλαδαροῦ κορμοῦ. Εἶχε ὠραία καστανὰ μαλλιά σὲ πλατεῖς κυματισμοὺς, ποῦ πίσω καταλήγανε σὲ μικρὲς μπουκλίτσες. Δὲν θὰ μπορούσε κανένας νὰ ἰσχυριστῆ πὼς ἦταν ὠραία. Μὰ εἶχε τὴν χάριν, τέτοιο τουπέ ὅταν ἐμπήκε, ξαναμένη ἀπ' τὸ δρόμο ποῦχε κάνει, ὀλοπόρφυρη μὲ πρόσωπο πλασιωμένο ἀπὸ μικρὲς σταγόνες ποῦ ξεπηδοῦσανε στὶς ρίζες τῶν μαλλιῶν τῆς, τόσο φωτεινὴ ματιά στὰ μεταξὺ πράσινα γαλάζια μάτια τῆς, ὥστε ὅλοι μας ἀθέλητα καρφώσαμε ἐπάνω τῆς τὰ βλέμματά μας. Δὲν ἔμεινε πολὺ. Πλησίασε διαδοχικὰ, δυὸ φοιτήτριες, ἔσκυψε ἀπὸ πάνω τοὺς κατὶ τὶς ἔλεγε βιαστικὰ, μὲ μιά φωνὴ λαγάρια κι' ἀργυρόρηχη, σάν τῶν χελιδονιῶν ποῦ ἀραδιάζονται στὰ τηλεγραφικὰ τὰ σύρματα καὶ φλυαροῦν ἀδιάκοπα, μὲ τσιριχτὴ φωνή, κι' ἔπειτα ἔ-

φυγε. Μὰ στὴν καταθλιπτικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀναγνωστηρίου ἀκόμα κραδαίνονταν, μὲ ἔνταση ποῦ ὅλο κι' ἔσβυνε ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τῆς, ποῦ ἀντηχοῦσε σὰ μουσικὴ εὐχάριστη κι' ἀπαλὴ στ' αὐτιά μας.

Δύσκολα καταφέραμε νὰ συγκεντρώσουμε ξανά τὸ νοῦ μας στὰ βιβλία. Θάλεγε κανεὶς πὼς εἶχε πέσει ἀπ' τὸν οὐρανὸ καταμεσῆς στὶς ἀποτελεματώμενες μας ψυχές καὶ ἡ φουρτούνα ποῦ σήκωσε μᾶς συνέλιχε ἀκόμα.

Ἐκτοτε ἐρχότανε σχετικῶς συχνὰ. Δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὴν ἐβδομάδα. Πάντα χαρούμενη, πάντα γελαστή, γεμάτη κέφι, ζωὴ, χάρη. Ἀρχίζα νὰ τὴν συνηθίζω πιά καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἔμπαινε, ἀφίνα μὲ ἀγαλίαση πραγματικὴ τὴ ματιά μου νὰ ἀπλώνεται ἐπάνω τῆς, νὰ τὴν περιβάλλει προστατευτικὰ νὰ τὴν ἐξετάζει ὡς τὶς παραμικρότερες τῆς λεπτομέρειες. Καὶ κάθε φορὰ ἕνα σωρὸ ὠραία ὄνειρα γεμίζανε τὸ κεφάλι μου καὶ διώχνανε τὴν ὄρεξη γιὰ διάβασμα. Σκεφτόμουνα πὼς δὲν θάταν ἄσχημα ἂν ἐγινόταν φίλη μου.

Ὅλα τὰ χρόνια ποῦ ἦμουν στὸ Πανεπιστήμιο τὰ εἶχα ἀφιερῶσει στὴ μελέτῃ ἀποκλειστικὰ, γιὰτὶ ἡ οικονομικὴ μας κατάσταση εἶχε κλονιστεῖ σοβαρὰ, καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲ θὰ δεχόμουνα νὰ διακόψω τὶς σπουδές μου. Ἔτσι τὸ εἶχα πάρει ἀπόφαση, ν' ἀφιερῶθω μονάχα στὰ μαθήματα καὶ νὰ συγκρατήσω μ' ὄλες μου τὶς δυνάμεις τὸν ἑαυτὸ μου ἀπὸ παραστρατήματα ποῦ μπορούσαν νὰ ἔχουν βαριές συνέπειες γιὰ τὸ μέλλον μου. Καὶ τὰ κατάφερα καλοῦτσικα. Ἦμουν ἱκανοποιημένος ἀπ' τὸν ἑαυτὸ μου. Ὡς τώρα δὲν εἶχα σκοντάψει πουθενά, καὶ ἡ ζωὴ μου ἦταν κανονισμένη σὰ ρολοί. Ὅμως εἶναι ἀλήθεια, πὼς μερικὲς φορές, μὲ κατελάμβανε μιά βαθειὰ ἀπογοήτευσι καὶ μὲ στυνῆ μελαγχολία γιὰ τὰ καλλιτερά μου χρόνια ποῦ χανότανε, χωρὶς καμμιὰ ἀπόλαυση, χωρὶς καμμιὰ ἐναλλαγή, χωρὶς κανένα ὄνειρο ποῦ νὰ ἐξοιστῆ τὴ καρδιά. Μὰ κάθε φορὰ ποῦ τέτοια κύματα ἀπελπισίας ἀπειλοῦσανε νὰ ξεσηκώσουνε μέσο μου κανένα ἐπικύνδυνο τυφῶνα, τῶρριχνα πιδ ἔντατικὰ στὸ διάβασμα καὶ ἀδυνατίζα ὅσο μπορούσα τὴν ἔνταση αὐτῆ τῶν πόθων μου. Στὸ σημεῖο ὅμως πιά τῆς σταδιοδρομίας μου ποῦ ἔφτασα, χωρὶς παράλογη ἐγώιστικὴ αὐτοπεποίθησι, ἦμουν βέβαιος πὼς κρατοῦσα πιά τὴ νίκη, καὶ πὼς τίποτα, ἂν ὄλα ἐξσκολοῦσαν τὸν κανονικὸ τους, ὅπως ἔως τώρα, δρόμο, δὲν θὰ μ' ἐμπόδιζε νὰ πάρω τὸ πτυχίον μου κανονικὰ.

Ἔτσι εἶχα ἀρχίσει νὰ σκέφτομε λιγάκι πιδ συχνὰ τὴ φίλη, ποῦ θὰ μὲ συμπαθοῦσε, ποῦ θὰ συμμεριζότανε τὶς στεναχώριες μου, ποῦ θάτανε καλὴ καὶ βολικὰ μαζί μου. Οἱ σκέψεις μου αὐτές μοῦ φέρνανε ἕνα

ἡδονικὸ ξεκούρασμα, καὶ μετὰ τὸν Ὀχτῶβριον ποῦχανε περάσει οἱ βάρδιες τῶν διαγωνισμῶν, ξεπηδοῦσαν ὄλο καὶ πιδ συχνὰ μὲσ' στὸ μυαλό μου.

Εἶν' ἀλήθεια πὼς πολλὲς φορές ἀμφιταλαντεύομουνα ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴ τῆς φίλης μου. Μὰ πάντα κατέληγα στὴν ἀπόφαση πὼς ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ γνωρίσω τὴν ξέγνωιστη αὐτὴ κοπέλλα, ποῦχε πετύχει, στὶς εἰσαγωγικὲς τῆς ἐξετάσεις καὶ τώρα ἦτανε πιά φοιτήτρια. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶχα τοιμηθεῖ μαζί τῆς. Γιατὶ στὴν περίπτωσι αὐτὴ δούλευε περισσότερο ἡ λογικὴ παρά ἡ καρδιά μου. Φίλους στενοὺς δὲν εἶχα. Καὶ ἤθελα ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ φίλη μου νὰ εἶναι κάτι, ἀνάμεσα στὸ φίλο καὶ στὴν ἐρωμένη. Πιδ εὐκόλα κανεὶς ἀνοίγει τὴ καρδιά του σὲ μιά γυναῖκα, ἔστω καὶ ποῦ τὴ γνώρισε πολὺ λίγο, ὅταν βαδίζουσε ἀγκαλιασμένοι στὸ γρασίδι ἢ ὅταν ἀκουμπᾶ μ' ἐμπιστοσύνη τὸ κεφάλι τῆς στὸν ὄμο του.

Τώρα ποῦ ὄλα αὐτὰ ἀνάγονται σ' ἕνα μακρυνὸ παρελθὸν καὶ κρίνω τὶς τότε σκέψεις μου καὶ πράξεις μου, ψυχρὰ κι' ἀντικειμενικὰ—δὲ λέω αὐστηρὰ—μπορῶ νὰ πῶ, πὼς τὴν ὑπόθεσι αὐτῆ, ἀκόμα καὶ τὶς πιδ παράμικρές τῆς λεπτομέρειες, τὴν ἔβλεπα κάτω ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς δικῆς μου φαντασίας.

Ἀπομονωμένος ψυχικὰ ἀπ' τοὺς συμφοιτητὰς μου, ποῦ ἀποτελοῦσαν τὸ ἄμεσον περιβάλλον μου, δὲν ἀντίκρουσα ἴσως τὴν ἀληθινὴν πραγματικότητα, παρὰ μιά πραγματικότητα κατασκευῆς δικῆς μου, ὅπου ὄλα ἦτανε ρυθμισμένα κι' ὄλα ὀδηγοῦσαν σ' ἕνα μόνο ἀποτελεσμα: Στὴν ἐκπλήρωσι αὐτῆς μου τῆς ἐπιθυμίας, δὲν τολμῶ νὰ πῶ πὼς ἦταν ὄνειρο, νὰ γνωρίσω τὴ φοιτήτρια αὐτῆ.

Ἔτσι τὸ βράδυ ἐκείνο, σάν τὴν ἔννοιωσα στὸ διπλανὸ παγκάκι, πίστεψα πὼς κάποια τύχη ἀνέλπιστη μ' ἔπαιρνε ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Χωρὶς κᾶν νὰ σκεφθῶ νὰ δώσω μιά λογικὴ ἐξήγησι στὴ σύμπτωσι αὐτῆ, φαντάστηκα πὼς ὄλα παίρνανε δρόμο ποῦ ἐγὼ στὴ φαντασία μου εἶχα χαράξει. Οὔτε κᾶν μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς μπορούσε κάποια μυστικὴ συνάντησι μὲ ἕναν ἄλλο, νὰ τὴν εἶχε ὀδηγήσει δίπλα μου. Εἶναι ἀλήθεια ὅμως, ὅς κάποια νευρικὴ τρεμούλα μὲ κατεῖχε πράγμα ποῦ μὲ ξάφνιζε ἀρκετὰ, γιὰτὶ ὡς τότε δὲν τὸ εἶχα ξανανοιώσει. Ἄν ἔπρεπε ἀμέσως νὰ μιλῆσω γιὰ τοῦτο δὲν θὰ μπορούσα νὰ ἀρθρώσω οὔτε ἕνα φθόγγον.

— Φαντάζομαι νὰ μὴ σᾶς ἐνοχλῶ τὴ ρώτησα ὑστερ' ἀπὸ λίγο, ὅταν οἱ χτύποι τῆς καρδιάς μου εἶχανε πάρει κάπως κανονικότερο ρυθμό.

Γύρισε καὶ μὲ κύτταξε μὲ μιά φευγαλέα ματιά. Φαινόταν πὼς ἀνυπομονοῦσε ἀπὸ

ῶρα περιμένοντας. Στὴν ἐξηρηθισμένη ὄψη ὄψη τῆς παρουσία μου προσέθετε μιά δυσφορία καταφανή. Δὲν μοῦπε λέξει. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχασα τὸ θάρρος μου, ἡ καλύτερα γιὰ νᾶμαι εἰλικρινής, ἴσως δὲν ἔννοιωσα ἐκείνη τὴ στιγμή τὴν ψυχικὴ κατάσταση τῆς.

— Προσέξτε, τῆς εἶπα πάλι. Τὴ σιωπῆ σας μπορῶ νὰ τὴν ἐκλάβω ὡς κατάφασι. — Μὰ ἐπὶ τέλους κύριε, τί θέλετε ἀπὸ μένα; ἔκανε μὲ φωνὴ ποῦ τὴ δονοῦσε ἕνας θυμὸς συγκρατημένος, ἔτοιμος νὰ ξεσπάσει.

— Νὰ μιά ἐρώτησι, εἶπα σάν νὰ μονολογοῦσα μᾶλλον, ποῦ ἔκανα μόνος στὸν ἑαυτὸ μου πολλὲς φορές ὡς τώρα. Κι' ἐν τούτοις δὲν κατάφερα νὰ ἐξακριβώσω ἂν θέλω πράγματι κάτι ἀπὸ σᾶς κι' ἀκόμα τί θὰ μπορούσε νᾶναι αὐτό.

Γύρισε καὶ μὲ κύτταξε κάπως προσεκτικώτερα καὶ κάπως παρατεταμένα. Θάλεγε κανεὶς πὼς τὰ λόγια μου εἶχανε φτάσει στὴν καρδιά τῆς καὶ τὴν καταλάβαν ἀνεπάντητα. Τὸ βλέμμα τῆς ἦταν βαθύ, ἐρωτηματικόν, ἴσως λιγάκι ξαφνιασμένο, μὲ κάποια ἀδιόρατη ἀνησυχία στὸ φόντο.

Τὸ δέχτηκα κατάματα, χωρὶς νὰ ταραχτῶ. Ἐν' ἀκαθόριστο εἰρωνικὸ χαμόγελο πλανήθηκε στὰ χεῖλη μου. Ἐκείνο ποῦθελαι τῶρα πετύχει. Ἀρχίζε νὰ μὲ προσέχη. Εἶχα μιλήσει μ' ἄλλο τρόπο μέσα τῆς κι' ἔκανα νὰ ζυπνήσει ἡ ἀπόκρυφη ἐλπίδα, ἡ φυλαγμένη τόσο ζηλότυπα κι' ἐπίμονα βαθειά, πὼς ἴσως ἦμουν αὐτὸς ποῦ ἔπλαθε στὰ ὄνειρά τῆς, ποῦ πρόβαλλε στὴ φαντασία τῆς στὰ ὄνειράτα τῆς. Τώρα μιά ὀλοφάνερη μεταστροφὴ εἶχε συμβῆ ποῦ μ' ἐγοήτευε καὶ μ' ἐκολλάκευ. Φαινότανε πὼς ὅτι τὴν ἀπασχολοῦσε πρὶν, αὐτὸς, ποῦ καρτεροῦσε καὶ δὲν ἦλθε, ἦτανε καταδικασμένο ὀριστικὰ στὴ λήθη,

Σιγὰ σιγὰ ἀποχτοῦσα τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς ὄλο καὶ ποιδ πολὺ κι' ὄλο καὶ περισσότερο παρασυρότανε ἀπ' τὴν κουβέντα μου. Μὲ παρακολοῦθοσε μὲ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ ζήσι ποῦ δείχνουσε καμμιὰ φορὰ, ὅταν ὀποκαλύπτεται ἀνέλπιστα κατὶ καινούργιον στὴ ζωὴ μας, ποῦ δὲν τὸ περιμέναμε, ποῦ δὲν τὸ φανταζόμασαν ποῦ μᾶς γεμίζει γοητεία, ἐνθουσιασμό, ἀκόμα κι' ἀγάπη.

Κάθε τόσο μ' ἔκοβε μὲ μιά αὐθόρμητη, πηγαία ἀναφώνησι, ἢ μ' ἕνα ξέσπασμα λαγάρου γέλιου εἶτε καθὼς χτυποῦσε ἀπὸ ἐνθουσιασμό, τὰ χέρια τῆς. Δὲν θυμάμαι πιά γιὰτὶ μιλήσαμε, θυμάμαι μόνον ὅτι μείναμε μαζί πᾶνου ἀπὸ μιὰμιση ὠρα, χωρὶς σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα νὰ κάνω καὶ τῆς καρδιάς μου εἶχανε πάρει κάπως κανονικότερη νύχι γιὰ τὰ αἰσθητάματα ποῦ εἶχα μέσα μου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΚΟΜΠΙΕΝΗΣ

(Συνέχεια απ' το προηγούμενο και τέλος)

Ο άνθρωπος που είχε δει ο Γιάννης να μπαίνει στο σπίτι του Τιμώ Ρονζεμάιγ δεν ήταν προδότης. Ήταν ο Ίάκωβος Μπονβαρλέ που τον περίμεναν όλη εκείνη τη μέρα στη πόλη της Κομπιένης για να φέρη τα χρήματα. Ήταν σὲ κακή κατάσταση γιατί είχε αναγκαστή να περιπλανηθῆ στα δάση για να ξεφύγει απ' τους διώκτες του. Έρχόταν τώρα στο σπίτι του Ρονζεμάιγ για να πᾶν μαζί στον διοικητή ντὲ Φλαβύ και να τουδώσουν τα χρήματα. Μὰ ὁ τοκογλύφος μόλις ἄκουσε πὼς δὲν μπήκε ὁ κ. Μπονβαρλέ απ' τις πόλες τῆς Κομπιένης παρά σκαρφάωσε απ' τὸ τεῖχος και ξέροντας πὼς εἶχε πολλὰ χρήματα μαζί του, ὤρμησε ἐπάνω του, και πρὶν προλάβει ὁ κ. Μπονβαρλέ ν' ἀντισταθῆ τὸν ἔρριξε στο πτώμα και τὸν στραγγάλισε.....

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, ἡ Κομπιέννη ξύπνησε μ' ἀλλαγαμὸς χαρᾶς, "Ἐφτανε ἡ Ζάν Ντ' Ἄρκ. με τὸν Λαχίρ και τὸν Ξεντράιγ. Ὁ κόσμος ἔτρεχε νὰ τοὺς προῦπαντήσῃ. "Ἐξαφνα, καθὼς περνοῦσαν απ' τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Κορηλίου εἶδαν στὶς σκάλες τὸν Γιάννη ξαπλωμένο. Δίπλα του ἦταν ἓνα πτώμα και σὲ λίγο ἀνεγνώρισαν τὸν κ. Μπονβαρλέ. Ὁ κόσμος ὄλος ἐξαγρίωθηκε. Πάνω στο θυμὸ τοὺς ἀποφάσισαν νὰ κρεμάσουν τὸν δολοφόνου, τὸν Γιάννη. Ποιὸς ἄλλος μποροῦσε νὰ τὸν εἶχε στραγγάλισι;

Ὁ Γιάννης φώναζε, διαμαρτύρονταν, πὼς αὐτὸς ἴσα- ἴσα εἶχε διατρέξει, τὸσους κινδύνους μόνο και μόνο για νὰ σώσει τὸν ἀγαπημένο του δάσκαλο..... Ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας..... Φωνάζει, πὼς δὲν εἶναι ὁ κλέφτης παρά πὼς ὁ προδότης βρίσκεται σ' ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ σπίτι..... Κι' ἔδειχνε τὸ σπίτι του Ρονζεμάιγ.....

Μάταια ὅλα. Τὸ σκοινὶ ἔχει δεθεῖ ἤδη γύρω στο λαιμὸ του Γιάννη. Ἡ ἄλλη ἄκρη, εἶναι κρεμασμένη σὲ μιὰ προεξοχὴ τῆς πρόσοψης τοῦ Ἁγ. Κορηλίου.

Σὲ λίγο ὁ Γιάννης θὰ αἰωρεῖται στο κενό. Μιὰ γυναικαία φωνὴ ἀκούεται ξαφνικά.—
— Ἀφήστε τον, εἶναι ἀθῶος. Ήταν ἡ Βιλελμίνη που ἤρθε τρεχάτη κι' ἔπεσε με λυγμοὺς πάνω στο σώμα του πεθαμένου πατέρα της...

— Φχαριστῶ Βιλελμίνη, ψιθύρισε ὁ Γιάννης, ἔσεις τοῦλάχιστον με πιστεύετε...

Ἐν τούτοις ὁ κόσμος που ἦταν ἀκόμα μαζεμένος, οὐρλιαζε...

— Κρεμάλα, κρεμάλα.... Πρῶτος και καλύτερος μέσα σ' ὄλους. Ὁ Τιμώ Ρονζεμάιγ

Αὐτὸς μάλιστα ἦταν που ξανατράβηξε τὸ σκοινί...

Μὰ τὴν ὥρα κεινὴ ἔγινε ἓνα θαῦμα. Μιὰ ὄβιδα Ἀγγλική—οἱ Ἀγγλοὶ βομβάρδιζαν τὴν Κομπιέννη απ' τὴν ἀντικρυνὴ δ'χθη τοῦ ποταμοῦ Oise—ἔπεσε πάνω στην ἐκκλησιά, γκρέμισε τὴν προεξοχὴ ὅπου ἦταν δεμένο τὸ σκοινὶ κι' ὁ Γιάννης.... ἔπεσε στη γῆ....

— Θὰ σὰς δείξω τὸν προδότη τὸ δολοφόνου φώναξε... Κι' ἔπιασε απ' τὸ λαιμὸ τὸν Ρονζεμάιγ. Μιὰ τρομερὴ πάλῃ ἐπικολούθησε. Μιὰ στιγμή ὅμως ὁ Ρονζεμάιγ, ξέφυγε, χώθηκε στο σπίτι του κι' ἔκλεισε τὴ πόρτα... Οἱ ἄλλοι ὤρμησαν κατόπιν του. Ἐσπασαν τὴν ἐξώθυρα και μπήκαν μέσα. Παντοῦ ἔψαχναν..... παντοῦ πουθενὰ Ὁ Ρονζεμάιγ εἶχε ἐξαφανισθεῖ λὲς κι' εἶχε ἀνοίξει ἡ γῆ και τὸν κατάπιε.....

Ἡ Ἐπίθεσι κατὰ τῶν Ἀγγλῶν ἔγινε. Οἱ στρατιῶτες τῆς Ζάν πολεμοῦσαν γενναία μὰ δὲν μπόρεσαν ὡς τὸ τέλος νὰ νικήσουν. Ὁ ὄγκος τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων τοὺς κατετρόπωσε..... Ἡ γέφυρα, απ' ὅπου μποροῦσε νὰ φύγει ἡ Ζάν για νὰ ἐκδικηθῆ ἀργότερα, εἶχε καταστραφῆ μυστηριωδῶς. Ἐτοι ἡ θρυλικὴ Ζάν ντ' Ἄρκ ἔπεσε στο χέρια τῶν Ἀγγλῶν....

Τὴν πρώτη νύχτα ὕστερα απ' τὴν καταστροφὴ ὁ φρουρὸς που φύλαγε, τὰ τεῖχη τῆς Κομπιέννης εἶδε μιὰ ὄπτασιᾶ Ἄκουσε βήματα, κι' εἶδε ἓναν ἄνθρωπου νὰ τρέχῃ πρὸς τὸν ποταμὸ, ἓναν ἄνθρωπου που τὸν κυνηγοῦσαν ἓνα πλῆθος ἀπὸ ἄγρια, ἀρπακτικὰ πουλιά, με νύχια, μεγάλα, με ράμφη ἀπειλητικά.....

Αὐτὰ τοῦλάχιστον μᾶς μεταδίδει ἡ παράδοσις.

Κι' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν ὁ Ρονζεμάιγ ὁ προδότης, που ἐπωφελήθηκε τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας για νὰ πάῃ στο σπίτι του και νὰ πάρῃ τὰ χρήματά του, τὰ χρήματα τοῦ ἐγκλήματος.....

Καταδιωγμένος απ' τὰ ἀρπακτικὰ πουλιά, πήδησε στον κενό...

Ἐνας παφλασμοὸς τάραξε τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ

Ὁ Γουλιέλμος ντὲ Φλαβύ ἐξακολούθησε νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν Κομπιέννη ἐπὶ ἔξη ὀλοκλήρους μῆνες κι' εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρό. Ὁ Γιάννης πολέμησε γενναία μὰ εἶχε και τὴν ἀνταμοιβήτου.....

Ὅταν τελείωσε ὁ πόλεμος ξανάγινε ἀπὸ στρατιώτης, γλύπτης ξαναπῆρε με μεγάλο ζῆλο τὴ σμίλη στο χέρια του και συνέχισε τὸ μισοτελειωμένο ἔργο τοῦ αὐτοῦ κ. Μπονβαρλέ ΤΕΛΟΣ

Λησμονημένες Σελίδες

Ὁ Μπάρμπα Μίχας

Πολλὲς σημαῖες ἦταν στὴ γειτονία τὴν ἀπάνου που σύχναζε ὁ μπάρμπα Μίχας. Κολλημένες στὴς ἄκρες τῶν καλαμιῶν, ἄλλες βαθειὲς κόκκινες, ἄλλες ἀνοιχτὲς και κάπου-κάπου καμμιὰ ἄσπρη, κρέμονταν ἀπάνου σὲ κάθε πόρτα μικροῦ μαγαζιοῦ τὴ μιὰ και τὴν ἄλλη μεριά κι' ἔφταναν ὡς τὴ μέση τοῦ στενοῦ δρόμου. Εἶτε τῆς τάραζε ὁ ἄνεμος με τὸ φύσημα, εἶτε τῆς ἄφηνε νὰ κρέμονται χωρὶς ὀλότελα νὰ σειῶνται, αὐτὲς πάντα με τὰ γλυκά τους χρώματα που χτύπαγαν ἀπὸ μακρὰ στα μάτια, ἔκραζαν κάθε ἀριὸν διαβάτη που τύχαινε και κάθε κρασοπατέρα, θυμῶντας ἄλλα χρώματα πλεῖο ποθητὰ και νόστιμα απ' τὰ δικά τους.

Ὅλα τὰ χρώματα ἄρεγαν στον μπάρμπα Μίχα, και καμμιὰ χαμηλὴ πόρτα, που κείνα ἔδειχναν δὲν ἀρνεῖνταν, μὰ πλεῖο πολὺ ἄρεγε σαῦτὸν ἐκεῖνο τὸ βαθὺ τῆς μεσανῆς σημαίας, που ἦταν τόσο γλυκὸ και θυμαγε τὸ ταῖρι του τὸ γλυκώτερο, που ἦταν παραμέσα. Σ' αὐτὸ ἔρριχνε ὅλη τὴν τρυφερὴ ἀγάπη του κι' ὄλες τῆς πεντάρες και δεκάρες του σ' αὐτὸ ἔφερνε τὰμα ὁ μπάρμπα Μίχας. Ὅποτε κι' ἂν τὸν ἔχανες, ὅποτε κι' ἂν τὸν γύρευες, ἐκεῖ πάντα τὸν εὑρισκες χωρὶς ἄλλο, στοῦ γέρο Θανάση τοῦ φίλου του τὴν ταβέρνα. Εἶχε τώρα ἀρκετὸν καιρὸ που τῶρριξε βαριά κοντὰ του, ἀπὸ τότε που ἀνοίξε τὸ νιὸ γιομστᾶρι του, τὸ καλὸ, ὁ γέρο Θανάσης. Κι' εἶχαν ἀγάπη πιάσει σφιχτότερην ἀπὸ πρῶτα οἱ δυὸ γερόντοι, πῶλπιζαν πὼς θὰ κρατηθῆ και πέρα απ' τὸ βαρέλι και δὲν θὰ σωθῆ μαζί του.

Ἦταν κι' οἱ δυὸ καλόκαρδοι κι' ἐμοιαζαν στο σύστημα και στοῦ κρασιοῦ τῆς ἀγάπης. Ὁ γέρο Θανάσης στ' ἄλλα κοντὰ, ἦταν καλόπιαστος

στο κέρασμα και στὴν πληρωμὴ δὲν ἦταν στενὸς τόσο, κι' ἂν ποῦλαγε κρασι ξένο. Ἀλλὰ κ' ὁ μπάρμπα Μίχας ἦταν στὰ μονὰ και στὰ διπλὰ δεκάρικὰ του ἐλεύθερος και τὸν γύρευε κάθε ταβερνιάρης, ποῦθελε διάφορο απ' τὸ πούλημα κι' απ' τὸ πώμα νᾶχη. Ἐπειτα και στὴν πληρωμὴ αὐτὸς ἦταν περήφανος κι' ἀριά και ποῦ, στο μῆνα και στοὺς δυὸ μῆνες ἔπαιρνε τὴν προσβολὴ νὰ τὸν διαβάξουν στο βαρέλι.

Τόσον καιρὸ, απ' τὸ πρῶτο ἀνοιγμα ὡς τὰ τώρα μονάχα για λίγες δεκάρες ἦταν ὁ μπάρμπα Μίχας, ἐκεῖ γραμμένος, κι' αὐτὲς τῆς εἶχε βάρος πὼς ἄργησε λίγο νὰ τῆς δώση. Τὸν εἶχε πιάσει μιὰ κακὴ ἀναπαραδιά και κοντὰ σ' αὐτὸ δὲν παράπινε κιόλα στα τελευταία. Κι' ἔξαφνα ἓνα πρωὶ τὸν ἔχασεν απ' τὴν ταβέρνα του ὁ γέρο Θανάσης. Καρτέρεσε νᾶρθῆ ὡς τὸ γιόμα, καρτέρεσε και τ' ἀπόγιομα μὰ δὲν πρόβαλε καθόλου. Ὁ νοῦς του δὲν πῆγε σᾶλλο τίποτα τοῦ γέρο Θανάση, οὐδὲ σ' ἀρρώστεια, παρά γλήγορα πέταξε σὲ κανένα νέο ἀνοιγμα, σὲ κανέν' ἄλλο καλὸ χαιρέτημα τοῦ μπάρμπα Μίχα. Τέτοια μόνη ἀφορμὴ ἦταν ἄξια και κείνον νὰ κάμῃ ἄφαντον κι' αὐτὸν νὰ τὸν φωτίση.

Σηκώθηκε τ' ἀποβραδὺ και πῆγε γυρεόντας και τὸν ἤρε στὴν κάτω γειτονία, χωμένον σ' ἓνα στενὸ ὑπόγειο, παράμερα, στὴν ἄλλη ἄκρη. Τὸν εἶχαν κράξῃ νὰ βρεθῆ τάχα σ' ἓνα ἀνοιγμα, νὰ δώση γνώμη και για τὸ καλὸ ποδαρικό πρῶτος νὰ χαιρέτηση. Κ' αὐτὸς σὰν ἤρε τὸ χαιρέτημα καλὸ, ἔμεινε πλεῖοτερο νὰ τὸ εὐκηθῆ και καλὰ νὰ τὸ γνωρίση. Κι' ἀστόχισε στὴ νιὰν ἀγάπη τὴν ἄλλην, τὴν παλῆα τὴ μαύρη και πρόδωσε τὸν κακομοῖρη τὸ γέρο Θανάση.

Τοῦρθε θυμὸς αὐτοῦ, σὰν τὸν εἶδε, κί' ἔνοιωσε τὴν ἄπιστην ἀλλαγὴ καὶ τὴν προδοσίαν του. Θυμῆθηκε τῆς δεκάρες ποῦ τὸν χρώσταγε ὁ μπάμπας Μίχας, καὶ θέλησε ὄχι τόσο νὰ τῆς ζητήσῃ, ὅσο γύρευε ἀφορμὴ νὰ τὸν πειράξῃ. Κατέβηκε λίγα σκαλιὰ κάτω καὶ βάνοντας τὰ χέρια στὴ μέση, καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι, τοῦ φώναξε τάχα μὲ φοβέρα.

—Καλὰ, κύρ Μίχα, τὰ λιανὰ δὲν τᾶφες, κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κί' ἀδειάζει κί' ὁ νοικοκύρης θέλει τὸν παρὰ του.

Κ' ἔφυγε χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτ' ἄλλο. Τὰ λόγια του φάνηκαν στοὺς ἄλλους, πῶτυχαν ἐκεῖ, παράξενα καὶ γέλασαν, ἀλλὰ τοῦ μπάμπας Μίχα τοῦ φάνηκε κακὸ αὐτὸ τὸ πρᾶμα. Ἄκουε ἐκεῖ γιὰ λίγες παλιοδεκάρες νᾶρθη, σὲ τόσοις ἄλλοις μπροστά, νὰ τὸν φωνάζῃ καὶ νὰ τοῦ τὸ κτυπήσῃ στὸ πρόσωπό του. Κ' οἱ ἄλλοι σὰν τὸν εἶδαν πῶς τὸ πῆρε στὰ σπουδαῖα ὁ μπάμπας Μίχας, γέλασαν πλεὶς πολὺ ἀκόμα. Κί' αὐτὸς τότε στὸ πείσμα του εἶπε πῶς τίποτα δὲν τοῦ δίνει νὰ ἰδῇ τί θὰ τοῦ κάμει.

Ἐφτασε τ' ἄλλο βράδυ κί' ὁ παλιὸς φίλος νάτος πάλι πρόβαλε στὴ σκάλα. Κατέβηκε λίγο παρακάτου καὶ βάνοντας τὰ χέρια στὴ μέση καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι τοῦ λέει :

—Καλὰ, κύρ Μίχα, τὰ λιανὰ δὲν τᾶφες, κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κί' ἀδειάζει κί' ὁ νοικοκύρης θέλῃ τὸν παρὰ του.

Σὰν τ' ἄκουσε πάλι αὐτὰ, μάνιωσε στὰ καλὰ ὁ μπάμπας Μίχας καὶ τοῦ φώναξε κοντὰ πῶς δὲν τοῦ τὰ δίνει κί' ἄς κάμῃ ὅ,τι τοῦ περᾶσῃ ἀπ' τὸ χέρι του νὰ τὰ πάρῃ. Χάθηκαν στὰ γέλοια σὰν τὰ ξανάκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια οἱ ἄλλοι, κί' ὁ μπάμπας Μίχας τότε βρόντησε τὸ χέρι του κί' εἶπε πῶς δὲν τὰ δίνει, νὰ πηδήσῃ. Καὶ τὸ πρῶτ' γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ αὐτὸς ποιὸς εἶναι, διάβηκε ἀπ' τὴν ταβέρνα τοῦ γέρο Θανάση περήφανος κί' ἀργός. Βγήκε στὴν πόρτα ἐκεῖνος κί' ἄρχι-

σε πάλι μ' ἓνα χαμόλεγο, ἦσυχά καὶ τραγουδιστὰ τὰ τοῦ λέη:

—Καλὰ κύρ Μίχα τὰ λιανὰ δὲν τᾶφες, κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κί' ἀδειάζει κί' ὁ νοικοκύρης θέλει τὸν παρὰ του.

Ἄναψε ὁ μπάμπας Μίχας, σὰν τ' ἄκουσε πάλι αὐτὰ τὰ καταραμένα λόγια. Πῆγε κοντὰ του κί' ἔτοιμος ἦταν νὰ βρίσῃ, μὰ ὁ πολὺς θυμὸς τὸν γύρισε στὸ παράπονο καὶ χωρὶς λόγο νὰ βγάλλῃ, ἔχωσε τὸ χέρι του καὶ τράβηξε τῆς τέσσερες δεκάρες ἀπ' τὴ βαθειὰ τσέπη, τῆς ἔδωσε γλήγορα στὸ γέρο Θανάση κί' ἔφυγε κρύβοντας τὴν ταραχὴν ποῦ τὸν ἔπιασε κί' ἦταν ἔτοιμος νὰ κλάψῃ.

Ἄπὸ τότε ἔπαψε κί' ὁ γέρο Θανάσης νὰ τὸν πειράξῃ μὰ ὁ λόγος του παράμεινε καὶ συχνὰ τὰ παιδιὰ φωνάζουν τὸν μπάμπας Μίχα στοὺς δρόμους καὶ τὸν θυμῶνουν.

Κί' αὐτὸς τῆ μόνῃ ἐκδίκηση καὶ τιμωρία ποῦ κἀνῃ στὸ γέρο Θανάση εἶναι νὰ περνᾷ συχνὰ ἀπ' τὴν ταβέρνα του μεθισμένος καὶ μ' αὐτὸ νὰ τὸν σκάζῃ.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ

ΜΙΣΕΜΟΣ

Ἐκίνησα μονάχος μου
γιὰ τοῦ χωριοῦ τὴ στρατὰ,
χωρὶς ἐλπίδες, ἔρημος,
μὲ τ' ὄνειρα φευγάτα.

Στρίγκλα ν' ἢ μαύρη ξενητιά.
Τᾶπνιξε καὶ ὠϊμένα,
μὲς τὴ ψυχὴ μου γύρανε
τ' ἄμοιρα πεθαμένα.

Μάταια κί' ἄν γυρίζω παιᾶ.
Σβύστηκ' ἢ ὦρηά χώρα.
ἄγρια, μαύρη κί' ἄραχθη
τὴ γρέμισε ἢ μπόρα

Φ. ΚΑΤΣΙΠΗΣ

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΤΟΝ ΚΥΝΗΓΟΥΣΑΝ ΟΛΟΙ

Κί' αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπῆς δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ πῶς τοῦ παρουσιάσθηκε αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια. Τὰ πρῶτα σημάδια τῆς τοῦ φάνηκαν ἔτσι ξαφνικὰ μιὰ μέρα ἐκεῖ ποῦδιν' ἐξετάσεις γιὰ νὰ βγῇ ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιο.

Εἶχε διαβάσει—μέρες καὶ νύχτες ὀλόκληρὲς κλεισμένος στὸ δωμάτιό του—γιὰ νὰ πάρῃ τὸ δίπλωμα τοῦ φαρμακοποιοῦ, μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀπαντήσῃ στις ἐρωτήσεις τῶν καθηγητῶν του. Ὄταν πῆγε μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους του, τᾶξερε ὅλα μὰ σὰν ἦρθε ἡ σειρά του τὸ μυστὸ τοῦ σταμάτησε νὰ λειτουργῇ καὶ τὸ στόμα του κλειδῶθηκε. Κύτταζε μ' ἓνα παράξενο ὄψος τὸν καθηγητὴν—τοὺς ἄλλους καθηγητῆς, μὲ τὰ παχιὰ φρύδια, ποῦ τοὺς σκέπαζαν τὰ μάτια, τὴ φαλάκρα ποῦλαμπε ἀπάνω στὸ κεφάλι τους—ἄκουγε τὴ γνώριμη φωνὴ τους, τὴ σιγαλὴ τὴν καλωσυνάτη ἐκείνη φωνή, καὶ μπροστὰ του τὰ φρύδια τους μεγάλωναν καὶ σκέπαζαν κάποια πελώρια μάτια, ἢ φαλάκρα τους γιόνταν τεράστια, τόσο, ποῦ γέμιζε τὴν αἴθουσα, μὲ μιὰ λάμψη τυφλωτικὴ, κί' ἡ φωνὴ τους ἀντιχοῦσ' ὀλόγυρα σὰ δυνατὴ κραυγὴ, ποῦτρεμε κανέναν καθὼς τὴν ἐννοιωθε νὰ βουίζει μεσ' στ' αὐτιά του. Καὶ μπρὸς σ' αὐτὸ τ' ὄραμα ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπῆς τᾶχασε. Πάσχησε νὰ ρθῇ στὰ σύγκαλὰ του, ἀναζήτησε δῶ κί' ἐκεῖ τὸν ἑαυτὸ του, μὰ στὸ τέλος δὲν κατῶρθωσε. Ἐκείνη ἡ γιγάντια φαλάκρα, ἐκεῖνα τὰ παχιὰ τ' ἀμέτρητα φρύδια κί' ἐκείνη ἡ σκληρὴ φωνὴ τὸν κουβάριασαν στὴ θέση του. Καὶ σὰν κάτι νὰ τὸν κυνηγοῦσε—σὰν τοὺς ἐφιάλτας ἐκείνους ποῦ μᾶς παίρνουν καὶ μᾶς τραβοῦν στῆς νύχτας τὰ ὄνειρα—βγήκε ὀρμητικὰ ἀπ' τὴν αἴθουσα καὶ χάθηκε μεσ' στοὺς πολυσύχναστους δρόμους τῆς πρωτεύουσας, μπλεγμένος στοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ λογῆς—λογῆς τροχοφόρα ποῦ πηγαينوῦρχονταν ἀδιάκοπα.....

Ἐτσι γύρισε στὸ χωριὸ του. Μέσ' στὸ τραῖνο, ποῦ τὸν πῆγαινε κάθονταν στριμωγμένος σὲ μιὰν ἀκροῦλα τοῦ βαγονιοῦ του, μακριὰ ἀπ' τὸν διπλανό του—ἓναν ἀσπρεμάλλη γέρο μὲ χαμογελαστὸ πρόσωπο ποῦ διηγιόταν ὠραίες ἱστορίες γιὰ τὸ στρατὸ καὶ τὸν πόλεμο—κί' εἶχε βουλώσει τ' αὐτιά του νὰ μὴν ἀκούῃ τὸν κρότο ποῦ κάνανε οἱ ρόδες γλυστρώντας ἀπάνω στις σιδερένιες ράγες, καὶ τοὺς ὀξεῖς λαρυγγισμοὺς τῆς μηχανῆς, ποῦ ρίπιζαν τὸν ἀέρα, ἄλλοτε ἀγανακτισμένα κί' ἄλλοτε θριαμβευτικὰ, ὅταν ἀπὸ μακριὰ διαγράφονταν τὰ ὁμοίομορφα κείνα σπιτάκια τῶν

σταθμῶν μὲ τοὺς λίγους περιπατητῆς στὸ πλακόστρωτό τους. Ὁ χαμογελαστὸς ἐκεῖνος γέρος κί' οἱ φωνῆς τοῦ τραῖνου τὸν φόβιζαν. Κάποτε-κάποτε ἔκανε νὰ κυττάξῃ τὸν πλατῖνό του κί' ἀμέσως ἀπόσπινε μὲ βία τὰ βλέμματά του ἀπὸ κοντὰ του. Τὸ ἦσυχον κείνο πρόσωπο τοῦ γέρου, μὲ τις βαθειὲς ρυτίδες ἔπαρνε μιὰν ἀγριότητα τέρατος κί' ἡ ζαρωματιῆς του γίνονται σὰ μεγάλες λακοῦβες, μακρυὲς λακοῦβες ποῦ δειχναν κάτι ἀπαίσια κρέατα. Καὶ σὰ νάταν, θαρρεῖς ἔτοιμο τὸ ἀλλόκοτον κείνο πρόσωπο νὰ χυθῇ ἀπάνω του, νὰ τὸν ζυγώσῃ τόσο πολὺ καὶ νὰ τὸν παραράξῃ. Καὶ μεσ' τὴ νάρκη τῶν αὐτιῶν του ἄκουγε τὸ θόρυβον τοῦ τραῖνου νὰ στριγγιλίξῃ παράδοξα σὰν οὐρλιασμα ὄρνιου ποῦταν ἔτοιμο νὰ τὸν πάρῃ στὰ νύχια του καὶ νὰ τὸν κἀνῃ κομμάτια.

Ἄπ' τὸ τζάμι τοῦ παραθυριοῦ του, δὲν τολμοῦσε νὰ ρίξῃ τὸ μάτι του πρὸς τὰ ἔξω, στὴ φύση, ποῦ ἀπλώνονταν ἀπέραντη ποικίλη, μ' ἓνα σωρὸ χρώματα, ποῦ ξετυλίγονταν γοργὰ, ἔσβυναν καὶ ξαναζωγραφίζονταν ζωηρὰ γύρω ἀπ' τὸ πελώριον φόντο τοῦρανοῦ ποῦ τᾶσφιγγε χωρὶς διόλου νὰ τ' ἀγγίξῃ. Θαρροῦσε, πῶς ὅλα κείνα τὰ φευγαλέα πράγματα—ἡ θάλασσα, τὰ δέντρα, τὰ χαντάκια, οἱ καλαμιῶνες, οἱ καλύβες, οἱ στύλοι τοῦ τηλεγράφου—γύριζαν σ' ἓναν περιεργὸ χορὸ καὶ τὸν ἔζωναν νὰ τὸν πνιξοῦν, ἢ θάλασσα φουσκώνοντας πύοτερο τὰ κύματα τῆς, τὰ δέντρα ἀπλώνοντας τὰ κλαριά τους, τὰ χαντάκια ξεχειλίζοντας τὰ στάσιμα νερά τους, οἱ καλαμιῶνες ψηλώνοντας ἴσαμε τὸν οὐρανὸ, ἢ καλύβες ἀνεβάζοντας τις στέγες τους καὶ πλαταίνοντας τ' ἀχερένια τους τοιχώματα, οἱ στύλοι τοῦ τηλεγράφου φτάνοντας ν' ἀγγίσουν τὸν ἥλιο καὶ τὰ σύνεφα. Κί' ἤθελε κάθε τόσο, νὰ πέσῃ μπροστὰ σ' ἐκεῖνο τὸ τζάμι τοῦ παραθυριοῦ κάποιο μαῦρον βαρὺ παραπέτασμα, π' οὔτε τὸν ἥλιον νάφῃν νὰ σκορπίξῃ μεσ' στὸ βαγόνι τῆς ἀχτίδες του, τῆς ἀχτίδες ἐκεῖνες ποῦ ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπῆς πίστευε πῶς ἔρχονταν νὰ τὸν κάψουν, μεσ' στὰναλωμένο τους χρυσάφι.

Σ' ὅλο τὸ δρόμο τοῦ ταξιδιοῦ του δὲ σηκώθηκε ἀπ' τὴ θέση του. Εἶχε λουφάξει ἐκεῖ δά, στὴ γωνίτσα κείνη τοῦ βαγονιοῦ κί' ὅσο πῆγαινε καὶ πύοτερο στριμωχόνταν πειὸ βαθειὰ στὴν κόχη. Ἄ! αὐτὸς ὁ γέρος μὲ τὸ τερατῶδες ἐκεῖνο πρόσωπο καὶ τῆς μεγάλες λακοῦβες, τῆς μακρυὲς λακοῦβες ποῦδειχναν μέσα τους ἀπαίσια κρέατα. Δὲ μπορούσε, ναί, αὐτὸς ὁ γέρος,

νά τόν αφήση νά κατέβει στο χωριό του. Σε λίγο θά τόν πλησίαζε και θά τόν σπάραιζε. "Άσε και τὸ στήριγγολο ξεφωνητὸ τοῦ τραίνου . . . "Ὅλο τὸ θεριὸ θάπεφτε ἀπάνω του και θά τόν κομμάτιαζε—νά, θάταν ἀλλοῦ τὸ μάτι του, ἀλλοῦ ἢ μύτη του, τὸ χέρι του, τὸ χέλος του...

Κάτω στο σταθμὸ τοῦ χωριοῦ του τὸν περίμενε ὁ πατέρας του, με κάτι δικούς του και τὸν πήρε. Οἱ ἄλλοι τὸν εἶδαν και τὸν γνώρισαν. Αὐτὸς ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης εἶχε χάσει τὴν αἰσθησι τοῦ τόπου και τοῦ χρόνου και δὲν ἤξερε, ποῦ θάπρεπε νά σταματήσει. Καὶ παραξενεύτηκε τόσο, ὅταν εἶδε τὸν πατέρα του, ποῦ δὲν πίστεψε, πῶς εἶχε φτάσει στο χωριό του. Ὁ γέρος τὸν ἀγκάλιασε και τὸν φίλησε, με μάτια γεμάτα δάκρυα. Κι' ὅταν τὰ δάκρυα ἐκεῖνα κύλησαν και χάϊδεψαν τὰ μάγουλά του, ἔνοιωσε σὰ φωτιά τὴ θερμὴ τοῦς πύρα κι' ἀποτραβήχτηκε με φόβο.

—Κάκκα... Κάκκα. Φώναζε μ' ἀποτροπασμό, κι' ἄρχισε νά τραβᾷ τὰ μάγουλά του. Ἀπάνω στὴς σάρκες του ἔνοιωσε ἀκόμα νά τὸν τσουρουφλίζει ἐκείνη ἡ φωτιά, ποῦχαν ἀνάψει τὰ δάκρυα τοῦ πατέρα του, και προσπαθοῦσε νά ξεσχίση τὰ μάγουλά του θαρρώντας πῶς ἔτσι θά τὴν ἔσβυνε. Κι' ἔβλεπε, ὕστερα, τὴ φωτιά νά μεγαλώνει μπροστά του, νά τὸν τυλίγη με τὴς κόκκινες γλώσσες τῆς, νά τὸν γλύφει λαίμαργα και μετὰ νά τὸν κἀνη στάχτη. Καὶ μπρός στὴν ὄπτασι τῆς στάχτης—τῆς γκρίζας τῆς λεπτῆς ἐκείνης στάχτης, ποῦ μένει, ὥσπου νά τὴν πάρη τὸ πρῶτο δειλὸ φύσημα τ' ἀνέμου—φοβήθηκε τόσο ποῦ βγήκε τρέχοντας ἀπ' τὸ βαγόνι, κατέβηκε κάτω και ἐξεύθηκε στο δημόσιο δρόμο ποῦ φερνε πρὸς τὸ χωριό....

Ὁ πατέρας του στάθηκε ἀποσβολωμένος στὴ μέση τοῦ βαγονιοῦ. Μέσ' ἀπ' τ' ἀντικρινὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, εἶδε τὸ παιδί του νά τραβᾷ πρὸς τὸ χωριό, ἔτσι ἀπειραχτο χωρὶς νά τ' ἀγγίζει καμμιά φωτιά κι' ἀπορρησε. Τὸ κουδοῦνι τοῦ σταθμοῦ σήμανε, τότε, ἀναχώρησι κι' ὁ γέρος κατέβηκε με κουρασμένα βήματα. Κύτταξε ξανά μπρός: ἀπὸ μακριὰ φαινόταν ἀκόμα τὸ παιδί του, ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης ποῦ τραβοῦσε ὀλόϊσα μὰ πὰ δὲν ἔτρεχε—πήγαινε σιγά—σιγά πρὸς τὸ χωριό. Κι' ὁ πατέρας του προχώρησε νά τὸν φτάση.

Τὸ βράδυ, στο τραπέζι τοῦ φαγητοῦ, ὁ Γιάννης κάθησε μακριὰ ἀπ' ὄλους και δὲν ἄγγιξε νά πάρη τίποτα. Τοῦ τράβηξαν τὴν καρέκλα πὸ κοντὰ, τοῦδωσαν νά φάη, μὰ ἐκεῖνος ἐστριμώχτηκε στὴν ἄκρη τῆς κάμαρας και στύλωσε τὰ μάτια του χάμω στο πάτωμα. Δὲ μπορούσε νά κυτᾷ τὴν οἰκογένεια του, ποῦ τοῦ μίλαγε με στοργή, δὲν αἰσθανόταν τὴ δύναμη, στο χέρι του νά τ' ἀπλώσει και νά φάη. Τάβλεπε ὄλα και φοβόταν. Τάβλεπε σὲ μιὰ

στιγμὴ τόση δὰ, ποῦριχν' ἐπιπόλαιη τὴ ματιά του νά τὰ σπᾷση ὄλα, και πάλι τὴν κάρφωνε στο πάτωμα. Ἐκεῖνο τὸ μεσαῖο, τὸ στενὸ μακροτραπέζι με τ' ἀχιστὸ κρέας, σηκωνόνταν ὡς τὸ ταβάνι, κι' ἡ ἄχνα ὁ τεφρὸς καπνός, π' ἀνέβαινε λίγο—λίγο μεγάλωνε πλάταινε κι' ἔπνιγε με μιὰ βαριά μυρουδιά, τὸ δωμάτιο. Καὶ μέσα σ' ἐκείνη τὴν κλειστὴ κάμαρα, ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του νά σφίγγεται ὀλοένα και πὸ πολύ και νά θάβεται. Καὶ τὰ λόγια, ποῦ τοῦλεγαν, βοῦζαν σ' αὐτιά του, σὰ βρυχηθμός και σὰ σαρκαστικά γέλοια ποῦ τὸν ἔσφαζαν στὴν καρδιά γιὰ τὸ σκληρὸ θάνατο ποῦ θά τὸν τέλειωνε σὲ λίγο. Καὶ τράβαγε πότερο τὴν καρέκλα του στὴν ἄκρη τοῦ δωματίου και κοπίαζε νά τὴ χῶση μεσ' στον τοίχο, νά σπάση τὸν τσατουμά κι' ἐκεῖ μέσα νά κλειστὴ μαζύ τῆς, γιὰ νά λυτρωθῇ ἀπ' τὸ τραπέζι ἐκεῖνο ποῦ ἀνέβαινε ὡς τὸ ταβάνι, ἀπ' τὴν ἄχνα ποῦ τὸν ἔπνιγε, σὰ βαρεῖα μυρωδιά, ἀπ' τὰ λόγια τῶν ἄλλων ποῦ τὸν περιγελοῦσαν.

Τὸν εἶδε ὁ πατέρας του νά τραβιέται ἐπίμονα πρὸς τὸν τοίχο κι' ἐπήγε κοντὰ τουτὸν ἄρπαξε δυνατὰ ἀπ' τὸ μπράτσο και τὸν σήκωσε ψηλὰ τὸν τράνταξε τόσο, ποῦ ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης στάθηκε περίεργος κυττώντας τον με κάποιο ἠλίθιο βλέμμα. Εἶχε χάσει τὴ δύναμή του και μαζύ μ' αὐτὴν και τὴ δύναμη τοῦ φόβου του. Γύρω του, τὸ δωμάτιο ἄρχιζε νά μεγαλώνει, νά φωτολοῦζεται και νά γιομίζει ἀέρα ξάστερο και μυροφόρο και τὸ τραπέζι νά μικραίνει πολύ, τὸ μεσαῖο κείνο τραπέζι και τὰ λόγια ποῦλεγαν οἱ δικοί του, ἀκούγονταν γλυκά, πρόσχαρα γαληνεμένα.

—Πᾶμ' ὄξω! τὸν φώναζε ὁ πατέρας του αὐστηρά.

Ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης τὸν ἀκολούθησε πειθήνεια. Ἄφησε νά τὸν πηγαίνει ὅπου θέλει ὁ πατέρας του, χωρὶς καμμίαν ἀντίσταση, μὰ ἔτσι μηχανικά, δίχως νᾶχη συναίσθησι, ποῦ βρίσκονται τὸν τραβοῦσε κάποια δύναμη, ποῦταν νικητὰ και τὴν ὑπάκουε τυφλά. Κι' ἐπήγαινε, ὅπου τὸν ὀδηγοῦσε κείνη.

Μπρός στο κατῶφλι τοῦ σπητιοῦ, σταμάτησαν, τὸν ἀγκάλιασε τότε ὁ πατέρας του και τοῦδειξε με τὸ χέρι του πέρα πρὸς τὸν κάμπο, ποῦ ἀπλώνονταν, κάτω μ' τὴν ὀλόχρυση φεγγαροβραδυὰ κι ἐκοιμόνταν ἡσυχος.

—Γιὰ ἰδές παιδί μου! τοῦπε με στοργή. Ξαναθυμίσου τὸν κάμπο κείνο ποῦδῶ και τόσο χρόνια πρὶν ἔπαιζες ξέγνοιαστα με τ' ἀδέρφια σου. Πόσα ἄλλα τέτοια βράδυα, σὰν ἀπόψε περιπλανήθηκες μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγρούς, στὰ δέντρα, στ' ἄνθη και γύριζες κουρασμένος στο σπῆτι μας. Σῆκω τὰ μάτια σου και κύττα ψηλὰ τὸ φεγγάρι. Βλέπεις, πόσο φῶς σκορπίζει στὴ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

TAKH ΔΟΞΑ

Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥΡΗ

και ἄλλα διηγήματα

Με μεγάλη χαρὰ λάβαμε τὸ κομψὸ αὐτὸ βιβλίο τοῦ συνεργάτου μας. Ἐμφάνισι περιποιημένη, γράψιμο στρωτὸ ποῦ τὸ διαβάσεις και νομίζεις πῶς κάποιος σοῦ τὰ διηγῆται ὄλα αὐτὰ ποῦ διαβάσεις και πῶς δὲν εἶναι γραμμένα, τυπωμένα.

Ἡ ἀπλότης τῆς διηγήσεως ποῦ εἶναι πειὰ γενικὰ ἀναγνωρισμένη ὡς ἕνα μεγάλο προτέρημα γιὰ ἕναν διηγηματογράφο, κάνει τὸ βιβλίο τοῦ κ. Δόξα συμποθητικώτατο.

Δέκα διηγήματα μικρά, χωρὶς πολυλογίες και περιττές φλυαρίες, με ὑπόθεσι ποῦ κρατᾷ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστη, ἄν και ὄχι πρωτότυπη.

Ἐπίσης σὲ πολλὰ διηγήματα βλέπει κανένας διάχυτη μιὰ γλυκεῖα τρυφερότητα γιὰ κείνους ποῦ πονοῦν.

Ὅπως π. χ. στο διήγημα. «Ὁ Ἅγιοβασίλης ποῦ δὲν ἦρθε» και στο τελευταῖο τῆς συλλογῆς «ὄσοι ξύπνησαν ἀργά»...

Ἐπίσης καλογραμμένο με καλὴ ὑπόθεσι τὸ διήγημα «Ἐκεῖνος ποῦ τὸν κνηγοῦσαν ὄλοι».

Τὸ πρῶτο διήγημα ποῦ δίνει και τὸν τίτλο στο βιβλίο «ἡ ἀπολογία τοῦ Καμπούρη» εἶναι και τὸ μεγαλύτερο τοῦ βιβλίου. Ὑπόθεσις καλὴ. με μιὰ πικρὴ εἰρωνεία στὴ διήγησι.

Γενικὰ ὁ φίλος κ. Τάκης Δόξας μ' αὐτὸ τὸ βιβλίο του κάνει μιὰ συμπαθητικώτατη ἐμφάνισι στον κόσμο τῶν γραμμάτων και ἐλπίζουμε πῶς θά συνεχίση προοδεύοντας ὀλοένα.

Πράγμα ποῦ τοῦ τὸ εὐχόμεστε ὀλοψύχως.

M. N.

ΟΛΜΟΥ ΠΕΡΑΝΘΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Νά κ' ἕνα πραγματικὸ βιβλίο μιὰ πραγματικὴ κι' ἀντικειμενικὴ κριτικὴ βιβλιογραφία.

Ὁ συγγραφέας μέσα στις 100 περίπου σελίδες τοῦ βιβλίου του μᾶς δίνει τὰ πὸ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῆς ζωῆς τοῦ ἀξέχαστου ποιητῆ, προσπαθώντας νάνα ὄσο τὸ δυνατό περισσότερο ἀντικειμενικὸς κι' ἀκριβολόγος. Μιλᾷ μ' ἀγάπη γιὰ τὸν Ἡπειρώτη ποιητὴ γιὰ τὸν ἀγάπησε πραγματικά, γιὰ τὸ ἀπὸ μικρὸς ἀκόμα στο νεκροταφεῖο τῆς πατρίδας του τῆς Ἄρτας, εἶδε τὸν τάφον τοῦ ποιητῆ κ' ἔμαθε τὴν

φύση και πῶς τὰ χρυσώνει ὄλα; Νά, ἐκεῖ μακριὰ και τὸ ποταμάκι κείνο, ποῦ μᾶζευε κοχύλια και κνηγοῦσε τοὺς βατραχούς, με τ' ἄλλα συνομήλικά σου..... Γιὰ ἄκουσε πῶς σκούζουν κι' ἀπόψε, ὅπως τότε τὰ βατράχια! τίποτε δὲν ἄλλαξε, παιδί μου στο χωριό μας.....

Γύρισε, ἀφαιρημένος τὸ βλέμμα του δῶ κι' ἐκεῖ, ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης και σιγά—σιγά ἄρχισε νά τεντώνει τῆς κόρες τῶν ματιῶν του. Κάτι ἔβλεπε στον γνῶριμο κείνο κάμπο, στον οὐρανὸ, στο φεγγάρι, στο ποτάμι, στο ὀλόχρυσο φῶς ποῦπεφτε ἀπάνω σ' ὄλα, κάτι ἄκουγε στο σκούξιμο τῶν βατραχῶν. Κι' ἀποτράβηξε ἀπὸ πάνω του τὸ χέρι τοῦ πατέρα του και τοῦπε, με φόβο:

—Γιὰ κύτταξε κι' ἐσύ, πατέρα, πῶς ἔρχονται ἀπάνω μου τὰ δέντρα τοῦ κάμπου, πῶς μεγαλώνουν τ' ἄνθη με ταγκαθωτὰ κλαριά τους, γιὰ νά με τυλίξουνκαι νά με πνίξουν.....Γιὰ ἰδές και τὸ φεγγάρι! εἶνε μιὰ μεγάλη φωτιά, ποῦ ξεκινᾷ ἀπ' τὸν οὐρανὸ, περνάει τόσον κόσμο κι' ἔρχεται, ὄλο ἔρχεται καταπάνω μου γιὰ νά με κἀψη, ἀπόψε..... Καὶ τὰ βατράχια ποῦ σκούζουν πέρα στο ποταμάκι, μοῦ φωνάζουν γιὰ νά φύγω, νά σωθῶ ἀπ' τὸν θάνατο ποῦ θά με βρῆ σὲ λίγο.....Νάτο, φτάνει, πατέρα, τὸ φεγγάρι κοντὰ μου ἡ φωτιά του ὄσο πάει και με πλησιάζει ἀπ' τὸν οὐρανὸ.

Δὲν εἶπε τίποτ' ἄλλο ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης. Ἐβλεπε γύρω του νά ξερρίζωνονται τὰ δέντρα τοῦ κάμπου και νᾶρχωνται καταπάνω του, τὰ κλαδιά τῶν ἀνθῶν νά σηκώνονται και νά τὸν σφίγγουν, ἔβλεπε και τὸ φεγγάρι, σὰν ὀρητικὴ και λαίμαργη φωτιά, νά ξεκόβη ἀπ' τὸν οὐρανὸ και νά κατεβαίνει, γιὰ νά τοῦ ριχτῆ και νά τὸν κἀψη. Κι' ἔφυγε τρομαγμένος ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης. Χύθηκε γοργὸς στο μονοπάτι, ποῦ ξανοίγονταν μπροστά του, και τράβηξε πρὸς τὸ ποτάμι, με μιαν ἔξαλλη χαρὰ ποῦ τοῦ φτεράκαγε τὰ πόδια. Ἐκεῖ τὸν προσκαλοῦσαν τὰ βατράχια γιὰ νά τὸν γλυτώσουν. Κι' ὁ Γιάννης ὁ Ἄλεπης ἔπεσε μεσ' στο νερό,

TAKH ΔΟΞΑΣ

(Ἄπ' τὸ βιβλίο: «ἡ ἀπολογία τοῦ καμπούρη»)

Προσεχῶς

TAKH ΔΟΞΑ

MARIA ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

Φιλολογικὴ μελέτη

πονεμένη, ιστορία της λίγης ζωής του, γιατί διάβασε τα νουσταλικά ποιήματα και τὰ έννοιωσε μέσα του.

Γράφει άλλωστε στον πρόλογο του βιβλίου ο συγγραφέας. «Τὸν Κρυστάλλη τὸν διάζαζα ἀπὸ μικρός. Τὸν έννοιωσα, τὸν ἀγάπησα» καὶ «τὸ βιβλίο μου αὐτὸ εἶναι τὸ αὐθόρμητο ξεχείλισμα ἑνὸς μεγάλου θαυμασμοῦ καὶ μίας ἀπειρης συμπόνιας.»

Μὰς γράφει γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Κρυστάλλη παραθέτει καὶ μερικά «βιογραφικὰ διηγήματα», τοῦ ποιητῆ, μερικά χαρακτηριστικὰ ποιήματα, γεμάτα ἀπ' τὴ νουσταλγία τῶν βουνῶν τῆς πατρίδος του, ἀκόμα καὶ ἐπιστολὲς τοῦ ποιητῆ σὲ φίλους του,

Διασαφηνίζει μερικά ζητήματα ποῦ χρειάζονταν αὐτὴ τὴν διασάφηση, καὶ τὰ τοποθετεῖ στὸ ἀληθινὸ τους πλαίσιο.

Μὰς δίνει ἀκόμη μερικὲς ἀγνωστες ὡς τώρα πληροφορίες πάνω στὴ ζωὴ καὶ στὸ ἔργο τοῦ Κρυστάλλη, παραθέτει τὸ τι ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς του γι' αὐτὸν κ' ἰδίως ἡ «Ἀκρόπολις» τοῦ Γαβριηλίδη τοῦ ὁποίου καὶ περιλαμβάνει ὁλόκληρο τὸ ἐνθουσιωδέστατο ἄρθρο ὅπου ὁ Γαβριηλίδης τὸν συγκρίνει μὲ τὸν Ὀμηρο. Γενικά, ὁ κ. Ὀλμος Περάνθη, μὰς δίδει στὸ πολὺ καλὸ βιβλίο του, ὅτι ἀκριβῶς θὰ ζητούσαμε νὰ μὰς δώσει ἕνα βιβλίο ποῦ θὰ γράφε γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ νουσταλικοῦ ποιητῆ.

M. N.

ΡΟΥΛΑΣ ΒΑΡΕΛΛΑ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

(μελέτη)

Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι μιὰ λιαν ἀξιοσημείωτη μελέτη πάνω στὴν ἱστορία καὶ ἐξέλιξη τοῦ Ἀγγλικοῦ Θεάτρου.

Ἐξετάζει κυρίως τὴν ἀκμὴ τοῦ Θεάτρου τὴν ἐποχὴ τοῦ Σαίξπηρ, μὰς μιλά ὁμως καὶ γιὰ τὴν ἐξέλιξη γενικὰ τοῦ Θεάτρου ἀπὸ τὰ θαύματα, καὶ τὰ ἰντερλουδία ὡς τὰ κοσμικὰ δράματα.

Κατόπιν ἀρχίζει ἡ παρακμὴ γιὰ τὴ οἱ συγγραφεῖς παρακολουθώντας τὰ γούστα τοῦ Κοινοῦ ἔφτασαν στὰ ἐξαχρειωμένα ἔργα ὡστόσο ἡ Βουλὴ ἔκλεισε τὰ Θεάτρα.

Πολὺ ἀργότερα τὸ 1900 παρουσιάζονται νέοι συγγραφεῖς ὁ Μπέρναρ Σῶ καὶ ἄλλοι.

Τὸ βιβλίο εἶναι πολὺ καλοκραμμένο μὲ ἀπλότητα καὶ διαύγεια καὶ διαβάζεται εὐχάριστα.

M. N.

Διαλέξεις

Στὰς 7 Μαΐου ὁ τέως Γεν. Διοικητῆς κ. **Ἀχ. Καλεύρας** ἔδωσε στὴν αἴθουσα τῆς Ἐμπορικῆς Λέσχης μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα διάλεξη μὲ θέμα «**Ὅταν οἱ ποιητὰ εἶναι ὄηγοι λαῶν.**» Ὁ διακεκριμένος συμπολίτης

μὰς ἀνέλυσε μὲ τὴν λεπτότητα καὶ τὴ σαφήνεια ποῦ τὸν διακρίνει τὸ θέμα του. Μεταξὺ τῶν ἄλλων χαρακτηρίσε τὸν Ἀρ. Βαλαωρίτη Ἐθνικὸ ποιητῆ γιὰ τὴν ποίησιν του καὶ γενικὰ μὲ τὴν πολιτεία του ἦρθε σὲ ψυχικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ λαὸ κατηγόρησε δὲ τὸν Κ. Παλαμᾶ, ὄχι γιὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ποιητικὴ του ἀξία μὰ γιὰ τὴ κλείσθηκε στὸν ἑαυτὸ του χωρὶς νὰ ἐπικοινωνήσῃ, χωρὶς νὰ ρθῆ σὲ καμμιά ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ.

Στὰς 2 Ἀπριλίου στὸ ἀμφιθέατρο τοῦ Πανεπιστημίου κ' ἐνώπιον ἑνὸς διαλεχτοῦ ἀκροατηρίου μίλησε ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρακοβίας, κ. **Καζιμίρ Μπούλα** μὲ θέμα «**Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Πολωνικὴν Τέχνην.**» Ἡ ὁμιλία ἐγένετο σὲ ἄπταιστη νεοελληνικὴ καὶ πάλλονταν ἀπ' ἕναν ἀκρατο κ' ἄδολο θαυμασμό γιὰ τὸν Ἑλληνισμό.

Ὁ γνωστός βαλκανιολόγος καὶ ποιητῆς κ. **Γ. Σαγιαζῆς** ἔδωσε μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα διάλεξη γιὰ τὸν **Θρύλο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου διὰ μέσου τῶν αἰώνων.** Ὁ ὁμιλητῆς ἀνέπηξε τὸ θέμα μ' ἐξαιρετικὴ δεξιότητια καὶ ἀπέσπασε τὰ χειροκροτήματα τῶν ἀκροατῶν του.—

N. Δ. Γ.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Η BIENNEZIKH ΟΠΕΡΕΤΤΑ

Στὸ μοναδικὸ θέατρό μας, τὸ «Πάλλας» ἔκανε ἑναρξὴ τῶν παραστάσεων τῆς ἡ βιεννέζικης ὀπερέτας. Ἔτσι μὰς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἀπολαύσουμε κ' ἡμεῖς ἕνα πραγματικὸ θέατρο, μιὰ πραγματικὴ ὀπερέττα. Ὡς τὴ στιγμὴ ποῦ χαράζουμε τίς γραμμὲς αὐτῆς ἕνα μόνο ἔργο. ἔπαιξε: τὴν ὑπερμοντέρνα ὀπερέττα τοῦ Ἄμπραμ «ὁ Χορὸς στὸ Σαβῶϊ.» Μπορεῖ βέβαια οἱ ἠθοποιοὶ ποῦ ἀπαρτιζοῦν αὐτὴ τὴν ὀπερέτα νὰ μὴν εἶναι οἱ καλύτεροὶ τῆς Βιέννης, κ' ἀσφαλῶς δὲν εἶναι. Μὰ μὰς ἔδωσαν νὰ ἀντιληφθῶμε τί σημασία ἔχει ὁ ἕνα θέατρο ἡ πειθαρχία καὶ τὸ ὅτι ὁ καθένας πρέπει νὰ ξέρει καλὰ τὴ θέση του. Γιατὶ ἐδῶ τίποτα τὸ ἀπειθάρχητο δὲν παρατηρήσαμε. «Ὅλοι κ' ὅλα πηγαίνουν σὰ ρολοῖ. Εἶναι ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ τόσο προσεκτικοὶ καὶ τόσο-πρὸ πάντων-πειθαρχημένοι ὥστε αὐτὸ καὶ μόνο εἶναι ἄρκετὸ γιὰ νὰ μὰς δώσει ἕνα πραγματικὸ θέατρο, στὸ ὁποῖο περνοῦμε δυὸ εὐχάριστες ὥρες.

Ἄν μὰς ἐρχόταν συχνὰ ἀπ' ἑνας τέτοιος θίασος κ' ἂν τοὺς παρακολουθοῦσαν ἀκόμα συχνότερα οἱ ἠθοποιοὶ μας κ' ἐπιχειρηματίαι μας τῆς ὀπερέτας εἴμαστε βέβαιοι πὼς κ' ἡμεῖς πολὺ σύντομα θὰ ἀποκτούσαμε μιὰ πολὺ καλὴ ὀπερέττα, ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τίς ὅλης θεατρικῆς κινήσεως τοῦ τόπου μας.

© ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ

ΕΚΛΟΣΕΙΣ

(Ἀγγέλουμ κἀθεβιβλίο ποῦ μὰς στέλνεται ἕνα ἀντίτυπο)

Πήραμε τὰ βιβλία:
Τάκη Δόξα: Ἡ ἀπολογία τοῦ καμπούρη κ' ἄλλα διηγήματα.
Ὀλμου Περάνθη: Κώστας Κρυστάλλης. καὶ τὰ περιοδικὰ.
Ἅγιος Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος (10.11,12)
Ἀγῶνας τῆς Γυναίκας (201—202)
Βιβλιογραφικὸ Δελτίο (4)
Διδαστικὴ Ζωὴ (15,16,17)
Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις (343)
Ἐχῶ (44)
Κρητικὲς Σελίδες (3—4)
Μορφές (3)
Νέοι Πρωτοπόροι (5)
Οἰκογενειακὴ Ζωὴ (33,34)
Ὁ φίλος τῶν Ζώων (3)
Ὁ Συνεταιριστῆς (4 5)
Υπαίθερο (14)
Κάστρο (4)

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁ φίλος κ. Ἀλ. Φράγκος μὰς σημειώνει τὰ κατωτέρω λάθη ποῦ γιναν στὸ ποιημὰ του «Ἱερουσαλήμ». Διορθώσατέ τα:

Α'. ποίημα στιχ. 4 ὦ εὐὸ ἀκριβὴ γλυκυτάτη Σιών

1'. > 12 σὲ γλύκα κ' εὐωδιά

Δ'. > 10 χρυσονέφαλα.

7 οἱ ἀμάθητοι ψαράδες.

Σ' ὅλα τὰ γράμματα ποῦ λάβαμε στὸ διάστημα αὐτὸ τοῦ διμήνου ἀπαντήσαμε ἰδιαίτερα.

Σ' ὅσους τυχὸν δὲν ἀπαντήσαμε τοὺς ζητοῦμε συγγνώμην, δίνοντας τὴν ὑπόσχεσιν πὼς ἀπ' τὸ προσεχὲς φύλλο θὰ δίνουμε τακτικὰ ἀπαντήσεως ἀπ' τὴ στήλῃ αὐτῇ.

Ἡ Μακεδονικὴ Νεολαία

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦμε θερμὰ τοὺς ἀγαπητοὺς μας φίλους νὰ σπεύσουν νὰ ἀνανεώσουν τὴ συνδρομὴ τους ποῦ ἔλειξε μὲ τὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ β' χρόνου. Ἡ ταχεῖα ἀνανέωσις τὴν συνδρομὴν τους ἄς εἶναι ἀβέβαιοι πὼς διευκολύνει τὰ μέγιστα τὴν ἀπρόσκοπτη ἐκδόσις τῆς Μακ. Νεολαίας.

Ἐπίσης παρακαλοῦμε τοὺς κ. κ ποῦ κράτησαν τὰ φύλλα τῆς τρίτης χρονιάς νὰ μὰς ἐμβάσουν τὸ ταχύτερο τὴ συνδρομὴν τους.

Τὸ φύλλο αὐτὸ στέλνουμε πρὸς ὄλους ἐκείνους ποῦ κράτησαν τὰ φύλλα τοῦ Γ'. ἔτους ποῦ τοὺς στείλλαμε μὲ τὴν παράκλησιν νὰ τακτοποιηθοῦν τὸ ταχύτερο μὲ τὸ λογιστήριον. Ἐκ τῆς Διοείσεως

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Γ—64. **Σφίγξ** ἀγάθησε νὰ σοῦ γράψουμε γιὰ τὸ λόγο ἀνώτεροι ἀπ' τὴ θέλησὴ μας μὰς τὸ ἀνάγκασαν. Ἐλπίζουμε νὰ λαβες τὸ γράμμα καὶ νὰ μὰς συγχώρησες.

Δύο φίλοι

Γ—65. **Ἐ. Δαίδη Ρέλια** σὰς περιμένο ἀνυπόμονα. Πότε μὲ τὸ καλὸ;

Γρῆφος

Γ—66. Ἀγαπημένη μου **Νυφοῦλα τ' οὐρανοῦ** θερμοτάτα συγχαρητήρια γιὰ τὸν πρῶτο βαθμὸ τοῦ certificat, Καὶ σ' ἀνώτερα.

Ρέλια

Γ—67. **Τρισκατάρατε** ποῦ θὰ μὲ βρῖσκεῖς; Μὰ καῦμένη ποῦ ἄλλοῦ ἀπ' τὰ Γραφεῖα μου. Ὅταν μὲ θελήσης τηλεφώνησε 0: 61.—

Δὸν Δουῖ

Γ—68. **Σφίγξ** τί ἔμαθα; Εἶσαι φοβερὴ στὴς ὑποθέσεις σου; Θέλεις ν' ἀνταλλάξουμε δυὸ ἢ τρία γραμματάκια γιὰ νὰ πεισθῆς ὅτι δὲν ἔχεις δικη;ο;

Ἐ. Α.

Γ—69. Παιδιὰ συνέλαβα τὸν ἐξῆς διάλογο. **Δουῖ:** Τί γίνεται Ταρζάν πὼς πάτε;

Ταρζάν: Ἄς τα φίλε μου, ἔχουμε τρομερὲς ἀσχολίες μὲ τὴν **Νέαν** μας (εκ) Πνοήν.

Τὸ Οὐδ.

Γ—70. **Νυφοῦλα τοῦ Οὐρανοῦ** θεριά, συγχαρητήρια. **Γρῆφος** ἔμαθα τοῦ ἐρχομὸ σου κ' ἰσὲς περιμένο ἀνυπόμονα. Προσεχῶς σοῦ στέλνω μακροσκελέστατο γράμμα.

Ἑλλη

Γ—71. **Ἀγράφηλη,** Ἄγνη, **Μίκυ Μάους** τί γίνεσθε; Ζῆτε ἡ.....

Ἐσπ. Δόρδος

Γ—72. **Ποντίκι** παιδί μου μήπως σέφαγε καμμιά γάτα καὶ δὲν μιλάς τόσοσ καιροῦ;

X.

Γ—73. **Γρῆφος** ἡγγικεν ἡ ὄρα..... τῆς γνωριμίας μας. Ἀγρυπνήτε καὶ προσεχέσθε!

Ρέλια

Γ—74. **Ἀδελφὴ μου κ'** γώ Danke schön **Κυ' ἡ ἄλλη** grazie molto,

B. B.

Γ—75. **Τρισκατάρατε** Κάποιος μεγάλος ἄνθρωπος εἶπε: «ἀγάπα τοὺς ἐχθρούς σου μὲ.... τὰ προτερήματά τους»..

Σουλκιμία-Ναβουχοδονόσορ

Γ-76 Γράψε τάμαδες; ή Σεπεσμένη Λαίδη
μ' όλο που είναι ξεπεσμένη βολτάρει πάνω
σέ άμάξι!
Μοντερνιασμός....

"Ελλη

Γ-77 Σεπεσμένη Λαίδη, ή δική μου χαρά
είναι μεγαλύτερη άν και δέν φαντάσθηκα
ποτέ πώς ύληρχε πιθανότες νά με δής!

ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤΟΣ

Άπό του προσεχοϋς φύλλου θάα-
χίση ή δημοσίευσις μιās σειρās επι-
φυλλίδων για την άρχαία Έλλάδα
του συνεργάτου μας κ. Ν. ΟΔΥΜ-
ΠΙΟΥ.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Κυκλοφορεί ή περιοδική έκδοσις παρακολουθήσεως τής
Έλληνικής πνευματικής κινήσεως και κριτικής

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Διά περισσοτέρας πληροφορίας γράψατε: Περιοδικόν
"ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ", Θεσσαλονίκη

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΚΛΕΑΡΧΟΥ ΣΤ. ΜΙΜΙΚΟΥ
(ΑΙΓΙΟΝ)

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΛΥΡΙΚΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Είς Καλλιτεχνικόν τεϋχος

Pelikan

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ !

Συλογράφοι EXCELSIOR με χρυσή πεννίτσα
14 Καρατίων μόνον δραχ. **100** για τους
αναγνώστας μας.

Έπωφεληθήτε τής εξαιρετικής τιμής.

ΟΙΚΟΣ ΜΠΑΡΖΙΛΑΪ

ΟΔΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ ΑΡ. 1 — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34
ΣΤΑΣΙΣ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Ίδεώδη
άγνότητα
ύλικών

ποικιλίαν
κλυσιματών
επιπλάστικας

ΣΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34 ΣΤΑΣΙΣ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Θά γευμα-
τίσητε
έφθηνά
κ' έκλε-
κτά.

ΚΟΥΖΙΝΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
κ' ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
κοτόπουλα
έντραδες
ψάρια
κ.τ.λ.

Είς τους προκαταβάλλοντας
γίνεται σχετική έκπτωσης

Φάρμα